

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President. A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Laikraštis

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America M. J. DAMIJONAITIS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAL

No. 47

So. Boston, Mass., Gruodžio (Dec.) 23 d. 1920 m.

Metai VII

Tautų Lyga Neprieme Lietuvos

LENKAI PLAKASI PRIE PRANCUZIJOS.

TAUTŲ LYGA NESIELGIA DORAI SU LIETUVA.

GRAIKAI PRIIMA KARALIŲ.

Pranešimai iš Lietuvos.

PRIESTREIKINIS BILIUS.

TAUTŲ LYGA NEPRIEMĖ LIETUVOS.

GENEGA, gruodžio 17 d. Tautų Lyga priėmė savo narių skaitinių sešias valstijas, bet atmetė vadinamąsias Baltiko valstijas, tarp jų ir Lietuvą.

Klausimas priimti į Tautų Lygą Estoniją, Latviją ir Lietuvą buvo svarstomas gruodžio 16 d. Už mus užtaravo šie atstovai: Restrepo (Colombijos), Schanzer (Italijos), kunigaikštis Dowle (Persijos).

Viviani taip kalbėjo: "Aš prisidedu prie tų, kurie išreiškia simpatiją ir viltį Baltiko valstijoms, bet čia yra įsipainiojęs rustus klausimas. Tautų Sutartyje yra skirsnelis, kurs pridirbo daug alaso sviete. — Srisnys X — kurs reikalauja, kad Tautų Lygos nariai skubėtusi pagelbon užpulties nariams. Na, kas bus pasirengęs skubėti pagelbon tų Baltijo valstijų? Tegutie, kurie balsuoja jas priimti, pirma dacižin, o jų valdžios apsiima siųsti kariuomenes ginti jas.

Kad priėjo prie balsavimo, už Estonijos priėmimą balsavo 8, už atmetimą 27. Už Lietuvos ir Latvijos priėmimą 5, už atmetimą 24.

Lietuva ir jos kaimynės nepateko į Tautų Lygos šeimyną, bet joms buvo leista dalyvauti techniskame Lygos organizavime.

Beto, Tautų Lyga priėmė Austriją ir Bulgariją, kurios didėję karę kariavo prieš dabartinius T. Lygos valdonus - aliantus.

LENKIJA PLAKASI PRIE PRANCUZIJOS.

PARYŽIUS, gruodžio 20 d. Lenkijos Seimas pasisulė Prancuzijai sudaryti su ja sutartį, bet Prancuzija tuo tarpu nenori pasirašyti po jokiomis sutartimis su lenkais.

Sutartis turėjo būti tokios rūšies, kad Prancuzija ir Lenkija lygiai viena kita šelpis visokiuose reikaluose. Prancuzai šelpia Lenkiją, kuo tik imanydama, bet jokių rašytų sutarčių su ja daryti nenori. Ir kas norės risti ties tvirtesniais ryšiais su susibankrutijusia, karės svaigulio apimta Lenkija?

TAUTŲ LYGA NESIELGIA DORAI SU LIETUVA.

GENEVA, gruodžio 12 d. Lietuvių atstovas Voldemaras įteikė Tautų Lygos Tarybai naują notą nuo Lietuvos valdžios, kurioje sakoma, kad Lietuva niekad nepristojo ant plebiscito Vilniuje, nors Tautų Lygos vir-

šininkai tvirtino, kad jų rankose yra Lietuvos prisizadėjimas prisimti plebiscitą.

Voldemaras užmetinėjo, kad Tautų Lyga lauzinai veržiasi į Vilnių ir ten taip elgiasi, kad gėdinasi parodyti savo darbus.

Savoje notoje Voldemaras sako Lygai, kad gruodžio 6 d. apsvarstant Tautų Lygos Taryboje jo notą, paduotą gruodžio 3 d., jam buvo daromi menkai užslėpti priekaišijimai, kuriuos jis atrėmęs. Lietuvos valdžiai buvo užmetinėjami, buk ji keičia savo užrubežinę politiką, kad išsisukus nuo priedermių link Lygos. Voldemarui net buvo priekaišijama, kam jis Brusselyje neprotastavo prieš Tarybos notą, kurios da nebuvo išleistos, bet kurias jis turėjęs nuspėti kad bus išleistos.

Kalbant apie plebiscitą Voldemaras pasakė, kad Tarybos pirmininkas yra pareiškęs, buk Lietuva per Londoną yra sutikus ant plebiscito Vilniuje, jei plebiscitas bus Tautų Lygos priežiuroje. Voldemaras stebėjasis iš to, bet abejoti pirmininko pareiškimu tiesingumui nebuvo priežasties. Voldemaras tuo telegrafu paklausęs Kauno ir Londono apie Lietuvos prisizadėjimą, tuo tarpu Lygos sekretorius Drummond pertikrinėjęs jį, buk tikrai esanti tokia nota. Tad Voldemarui išrodo, kad geriausias budas, tai paskelbti Lietuvos notą, kurioje ji pristoją prie plebiscito.

Toliau Voldemaras rugojo, ant Tarybos už neįpildymą prisizadėjimo iškraustyti želigowskį iš Vilniaus. Tarybos valioje buvo visi geležinkeliai ir Lenkija, tad lengva buvę sulaikyti gabenimą amunicijos ir naujų kariuomenės ginklų ir amunicijos, bet lenkų atstovas Askenazy užprotastavo ir buvo įdėti toki žodžiai, kurie neparodė, nuo kada turi prasidėti ginklų sulaikymas. Pasekmės tokios, kad ir šandie želigowskį's gauna pastiprinimą iš Lenkijos.

Ir daugiau kas buvo pasakyta Tautų Lygos Tarybai. Paminėtinė to prasmė yra ta, kad Tautų Lyga atvirai ima lenkų pusę su lietuvių skriauda. Ir Tautų Lygos komisijos, išsiųstos į Lietuvą, pirmininkas taip elgiasi, tarsi jis būtų Lenkijos atstovas, o ne bešalis teisėjas ginčia lietuvių su lenkais.

PRIESTREIKINIS BILIUS.

Senatas perleido vienbalsiai, be vardošaukio, bilių, kuris uždėda bausmės iki \$15,000 ir iki 15 metų kalėjimo už agitavimą streiko darbininkų, dirbančių tarpvalstijiniame susinesime. Reikia tikėtis, kad atstovų butas neperleis tokio beprotiško biliaus.

GRAIKAI PRIIMA KARALIŲ.

ATENAI, gruodžio 20 d. Graikai su trukšmingu kanuolių šaudymu priėmė karalių Konstantiną, kurį aliantai buvo išviję už prielankumą vokiečiams. Aliantai protestuoja prieš jo grąžinimą, bet žmonės grąžinasi senąjį karalių, sako, delto, kad jis išgelbėjo juos nuo įsivėlimo į karę.

LIETUVOS INFORMACIJŲ BIURAS.

Želigowskis nepasiduoda Tautų Sąjungos sprendimui ir nenori iš Vilniaus išsikraustyti. Vieton želigowskio lenkai surado kitą banditą Bocickį. Naujų lenkų kariuomenės buriai ir karo medžiaga nuolat gabenama Vilniun. Atvyko ir Balachovičiaus likučiai. Po priedanga naujos kariuomenės lenkai nori suaukšti Vilniuje Seimą, kursai buk turėsiąs nutarti Vilniaus likimą. Grąšina naujais antpuoliais plėšia gyventojus neutralėje zonoje.

Gruodžio 15 dieną iš Kauno nuo B. Balučio Lietuvos Atstovybė yra gavusi tokį kablegramą:

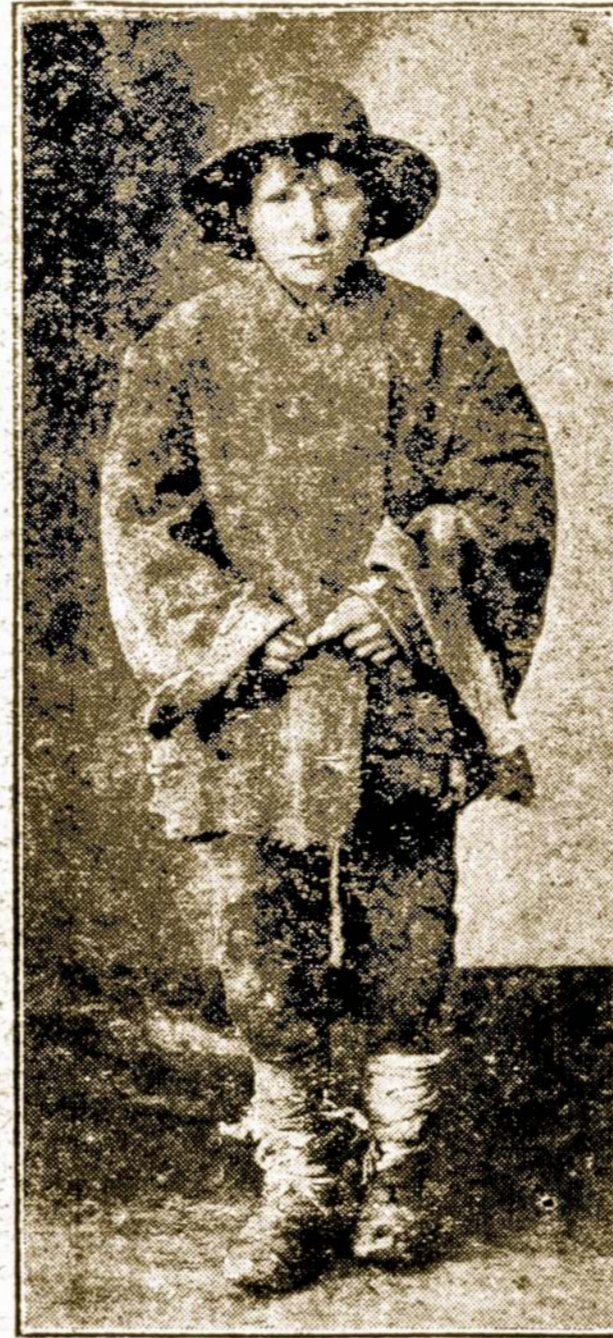
Lenkų buriai kasdien atsilanko į neutralę zoną ir plėšia gyventojus. Buvo jau daug susirėmimų su mūsų žvalgyba. Jų buvo tiek daug, kad nebepriešina jų įsakmai nurodyti. Tuos antpuolius daro kaip želigowskio, taip ir reguliari lenkų kariuomenė. Patikrintomis žiniomis iš Vilniaus želigowskis priešinosi Tautų Sąjungai ir jos Kontrolės Komisijai; gana įžymi naujų karo pajėgų koncentracija matoma Vilniaus rajone. Karo medžiaga be perstojimo gabenama pro Lydą. Baiachovičiaus likučiai pastiprina želigowsko pajėgą. Iš visų gautų ir paantrintų pranešimų matyti, jog želigowskis ruošiasi su nauju antpuoliu tarp gruodžio 15 ir 20 dienų. Želigowskio štabo viršininkas Bocicki nori parktuoti sukilimo komediją (triksą). Tuo tarpu daromas aktyvus priarošimo darbas, kad inscenavusi (surengus) Vilniuje Seimą, kurisai buk surėsiąs apspręsti Vilniaus teritorijos likimą. Pasidaugino persekiojimai ir lietuvių areštai, kad palengvinus tyką minėto plano pravedimą. Tat viskas sukėlė daug neramumo visoje Lietuvoje. Jau praėjo dvi savaitai, kaip tapo mušiai sustabdyti, bet nėra jokių ženklų, kad želigowskis kraustytųsi. Priešingai, visi įsitikine, kad mušių sustabdymas yra želigowskio panaudotas padidinti kariuomenės ir nudavimui, jog Vilniuje bus surengtas Seimas.

Šiandien prasidėjo Kaune teismas Tamošiuno (?).

(Pasirašęs) BALUTIS.

Iš to matyti, jog Vilniuje tarp lenkų jau pasidarė desperacija. Jiems negana želigowskio, prisieina pasirinkti naują banditą Bocickį, kursai turės sukilti ir prieš lenkus ir prieš patį želigowskį. Pasitikekime, jog Lietuvos kariuomenė, Lietuvos šauliai, Geelžinis Vilkas ir kiti savanorių buriai mokės ne tik atsipirti, bet ir galutinai sutriuškinti šiu ištvirkėlių gaujas, kurie yra susukę lizdą Vilniuje.

Broliai amerikiečiai, laikykimės tikrai vienybėje, nors vienam darbe prie Lietuvos gyni-

A. BOTYRIUKAS

Taip jis buvo apdriskęs, kad atėjo į L. M. G. K. V. N. Priešlaudą Kaune. (Aprašymas ant 3 pusl).

mo. Aukokime dvigubai Lietuvos gynimo reikalams, kaip jau esame aukoję ir siųskme aukas Lietuvos Valstybei.

Lietuvos Informacijų Biuras. Gruodžio 16, 1920 m.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

PAEZERIAI (Vilkaviškio apskr.). Lapkričio 2 dieną buvo Paezerių valsčiaus piliečių susirinkimas.

Steigiamojo Seimo narys J. Andžiulis aiškino apie Steigiamojo Seimo darbuote.

Kitas St. Seimo narys J. Valaitis aiškino šalies padėtį ir gynimo komitetų reikalą ir uždavinį. Susirinkimas išrinko valsčiaus gynimo komitetą iš 3-ju nuolatinių ir 3-ju pavaduotojų narių, butent: Buraga Juozas (mažažemis), Segevičius Jonas (uk-kas), Pasternokas Kazys (maž.), Vizgirda Vincas (uk.), Šabas Jonas (maž.), Aušrota Vincas (maž.).

Susirinkimas savo rezolucijoje sako, kad neatiduos savo sostinės Vilniaus ir gins ją kaip ir kas kuo galės. J. P. Dusetos, Ezerėnų apskr.

Šis kampelis gausiai apdovanojamas prigimties gražumu ir įvairumu. Šiam kampely ilgai kovės du galiūnai — Vokietys su Rusu. Po jų rados čia pirmiau, negu kituos Lietuvos kampuos bolševikų "rojaus" apaštalu ir jų kariuomenė. Ilgiau jie čia ir viešpatavo ir varginu mūsų žmonelius; ir šandien mūsų piliečiai purtos nuo bolševikų, kaip nuo ligos. Todel šiam kampely, kulturos ir organizacijos darbuotė lėčiau teina.

Nors čia duonos yra neredaugiausia, tačiau braverėlių pramonė kuo plačiausia. Ir kova su ja begalė yra sunki, kam reikia ją drausti, tie pasigėrėdami sako kartais: "Ši samagonka geresnė už kauninę!"

Toliau puola į akis apskrities milicijos silpna organizuotė ir vadovybės apsilėidimas. Milicijos vadas senelis, apskritis didelė, darbo daug, darbininkų mažą, todel negali but tinkamai žmonių reikalai atlikti. Svarbiausia ir gaila šurint į nystantį valstybės turta: elektros vielas,

LINKSMŲ KALĖDŲ

Visiems skaitytojams ir Draugams linki

Redakcija ir Administracija

izolatorius, telefono vielas, lemputes, stulpus. Nyksta, puva, mėtos po laukus ir niekam nerupi jie sudoroti. Tų daiktų yra čia daug. Ar nesirupintų juos sudoroti? Svetimas neatsilieka. Apskrities viršininkas ir karo komendantas žmonės darbuotė.

Šiaip kultūrinės įstaigos kuriamos ir yra nemaža įkurta visoj apskrityj. Nepaprastai auga šaulių buriai, Gynimo Komitetai. Žmonės taip pat rupinasi savo ukį pagerinti, padaryti produktingesniu, gyvulių stengiasi kuodaugiausia auginti įvairiais budais. Gyvulių skaičius auga. Tik derlius nekoks šiemet, o duonos netruks. Pinigai jau pradeda eiti "lietuviški", nuo caro rublio jau kratos šalin. Ir nuostabu, kad jų yra kiek reikia. Šiaip žmonių upas labai geras ir pasiryžę aukuoti, eiti gintis nuo lenkų, tik labai nepatenkinti gvarininkais ir šlektai, be lenkų sąjandais valdininkais, sakydami: "kodel mūsų valdžia su jais taip minkštai elgias". Ši metą žmonelės labai domis Lietuvos padėtim.

Lingė. ALSĖDŽIAI, Telsių apskr. Alsėdžiūs susidarė Lietuvos Gynimo Komitetas spalį 20 d. L. G. K. sudaro sie nariai: pirmininkas Adomas Anužis, padėjėjas Kazys Armalis, raštininkas mokytoja Liūda Beniūšaitė, jos padėjėjas Tomas Endrikas, išdininkas Aronzonas. Marškus, jo padėjėjas Zenonas Surblis.

Rekvizicijos Komisijos nariai: Juozas Kazdailis, Stepas Dargis, Juozas Masilcauskas. Gynimo Komitetas tuoj emės rinkti aukų, organizuot šaulius ir t. t. Mikas Lietuvaitis. ("Lietuva").

GENERALIO ŠTABO PRANEŠIMAS.

1920—XI—18.

Kairiajame Vilijos krante vakar lenkų artilerija apie 9 val. atidarė ugnį iš 2 batarejų į mūsų pozicijas ties Padvaronimis ir aukštuma 208. Tuo pat laiku jų pėstininkai, pajėgų apie vieną batalioną, emė atakuoti kalbamas pozicijas. Bet atakos buvo atremtos, priešininkas buvo priverstas pasitraukti. Apie 10 val. 2 lenkų šarvuoti traukiniai, atvykę prie Klepačių, emė bombarduoti mūsų pozicijas ties Leipunais, Geiceniškiais, Daugeiškiškiais, Smalininkais. Apie 12 val. priešininko pėstininkai, pajėgų apie 1 batalioną, pradėjo atakuoti mūsų aukščiau pamintas pozicijas. Mes priversti buvom apieisti Leipunus. Tačiau vėliau mes kontrpuolimu vėl priešininką nustumėm ir paėmėm savo senas pozicijas. Tarp 10 ir 14 val. lenkų grandinės pasirodė Bialolesio ir Amerino ruožte ir apšaudė mūsų pozicijas, esančias ties tą vietą, kur stovi Tautų Sąjungos kontrolės komisijos traukinys.

Dešiniajame Vilijos krante lenkai vakar 6 val. didelėmis pajėgomis pradėjo pulti širvintų ir Giedraičių kryptimis. Atkaklios kovos dalyvaujant iš abiejų pusių visų rūšių ginklam, tęsėsi ištisą dieną. Pavakarį mes apleidom širvintus ir Giedraičius.

Varėnos ruožte lenkai, perėję demarkacijos liniją, puolė Bobriškius, kur paėmė į nelaisvę keletą buvusių ten mūsų kariškių. Kitur atmainų neįvyko.

1920—XI—17.

Dešiniajame Vilijos krante vakar apie 10 val. lenkai vieno batalijono pėstininkų ir batarejų sąsate puolė mus Giedraičių ruožte, kur jiem buvo pavykę paimti Alio, Magazynų ir Santakų kaimus, tačiau apie 16 val. mūsų dalių kontrpuolimu lenkai iš paminėtų punktų išmūšti dideliais jų nuostoliais. Šiandien 6 val. lenkai stipriomis pajėgomis iš pradėjo pulti tame ruožte. Kovos tebevyksta.

Kairiajam Vilijos krante vakar lenkai, apšaudė artilerijos ugnimi ir iš šarvuoto traukinio, atakavo mūsų užtvoras Leipunų ir Geiceniškių kaimuose, iš kur mūsų užtvoros laikinai priverstos buvo pasitraukti. Kontrpuolimu paminėtus punktus mes atsiėmėm atgal. Ties Rudziškių stotim mūsų žvalgai po susstrėmimo išsklaidė lenkų raitelius. Lenkai paliko vietoje 4 nukautus ir 4 arklius.

Majoras ŠUMSKIS, Operatyvės Dalies Viršininkas.

SIŲ DIENŲ DOKUMENTAI. PALIEČIANTIEJI MUSŲ SANTIKIUS SU LENKIJA.

Suvalkų Konferencijos Sutartis. Svarbiuosuoju dokumentu, kuriomė nustatomi yra Lietuvos valdžios santikiai su Lenkija, yra tai sutartis, kuri buvo padaryta abiejų valdžių atstovų Konferencijoj Suvalkuose. Ši konferencija prasidėjo 1920 m. rugšėjo 30 dieną ir tęsėsi iki spalio 7 dieną, kurią dieną tapo surašyta tokia sutartis:

Lietuvos Vyriausybės Delegacija: Gen. Leit. Maksimas Kathe ir Majoras Aleksandras Šumskis, Lietuvos Vyriausios Vadovybės atstovai, ir Bronius Balutis, Voldemaras, Čarneckis ir Mykolas Biržiška. Užsienių Reikalų Ministerijos atstovai, ir Lenkų Vyriausybės Delegacija:

Pulkininkas Mieczysław Mackiewicz, Lenkų Vyriausios Vadovybės atstovas ir Juljus Lukosiewicz, Užsienio Reikalų Ministerijos atstovas suėjusios Suvalkų konferencijon 30 d. rugšėjo, 7 d. Spalio mėn., 1920 ir apsimainiusios įgaliojimais, kurie vienoms ir kitoms pusėms pripažinti pakankami ir tinkamoje formoje sustatyti, padarė šitokią sutartį:

(Bus daugiau).

A.L.T.S. Reikalai.

RAPORTAI

PADUOTI VII-tajam A. L. T. S. SEIMUI.

A. L. T. Sandaros Sekretoriaus ir Administratoriaus Raportas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Septintam Metiniui Seimui, New York City.

Šeštam Seime išrinkus mane "Sandaros" Sekret. ir Administr., užėmiau pildyti šią vietą gruodžio 1 d., 1919 m.

Atvykus man į "S." Administraciją, iš karto reikėjo patirti didelį "Sandaros" prisilgimas per Joseph Kowal, kuris tuom laik perdirbinėjo "Sandaros" ofisą savo busiančiai bankai.

Pasitraukiant buvusiam Administratoriui J. Kerdiejiui, rasta bankoje ant čeking account vos \$1.56, o neužmokėtų bilų buvo už \$374.91. Kiek VI Seime buvo prisiūsta aukų, jos visos jau buvo išmokėtos. Tokiose aplinkybėse man atsiradus, nelabai buvo smagu, bet pasistačiau sau už pareigą dirbti organizacijos labui iš paskutiniųjų, nepaisant jokių trukumų. Prieš pačias Kalėdas Seimo išrinkta Komisija parašė į narius atsisaukimo dēlei sukėlimo pinigų atmokėjimui p. K. Pratapei "morgičio" už spautuvę. Laiškai išsiuntinėta gruodžio 18 d. visiems A. L. T. S. nariams, bet pasekmės iš to atsisaukimo buvo silpnos, aukų mažai užėjo.

Joseph Kowal, užbaigęs pragti bankai ofisą, Sandarai davė mažą kambarėlį, kuriame redaktorius ir administratorius vos galėjome sutilpti, ir tai aprūbiavo taip, kad į tą kambarį, apart C. V. narių, niekas kitas negali vaikščioti. Negana to, nuo vasario 1 d. pakėlė Sandarai rendos po 25 dol. į mėnesį. Ziemos laiku nebuvo galima gauti kitos vietos perkraustyti spautuvę, nors būtina reikėjo kraustyti į patogesnę vietą.

Vasario 7 d., 1920 m. redaktorius Kastantas Norkus Centr. Vald. įteikė per mane resignaciją iš redaktoriaus, duodamas laiką iki kovo 16 d. susirasti įpėdinį. Centr. Vald. susirinkime resignaciją priėmė ir prasyta Lit. Komiteto, kad rekomenduotų kandidatus į "Sandaros" redaktoriaus. L. K. J. Strimaitis, P. Norkus ir Pr. Purvis rekomendavo C. Vald. šiuos piliečius: J. Baniulį ir V. J. Šliakį, C. Val. sutiko kviešti gerb. V. J. Šliakį prie "Sandaros" užimti redaktoriaus vietą. Pil. V. J. Šliakys sutiko, tik negalėjo greičiau atvykti, kaip gegužės 1 d. Nuo geg. 1 d. V. J. Šliakys ir pradėjo redaguoti "Sandarą".

Kovo 23 d. Centr. Vald. narių susirinkime vienbalsiai nutarta, kad reikalinga gyva agitacija pavarymui propagandos, padauginimui partijos narių ir t. t. Sutikus gerb. K. Norkui leistis su agitacija, Centr. Vald. padarė su juo sutartį, kad kaip tik V. J. Šliakys atvyks prie "Sandaros", taip greit bus pradėtas K. Norkaus maršrutas, šiuomis išlygomis: mokėti K. Norkui tą pačią savaitinę algą po 35 dol., geležinkelio tikietus, viešbučių nakvines ir po 25 c. nuo kiekvieno prirašyto naujo nario.

Išlaidos ir įplaukos gerb. K. Norkaus maršruto geg. 1 d. iki liepos 11 d., 1920 m. buvo šios: 10 savaitių po 35 dol. \$350.00 Geležinkelio tikietai 118.29 Viešbučių nakvynės 107.70 Netikėtos išlaidos 21.50 Prirašymas 639 naujų narių 159.75

Viso 759.24

Įplaukų pribuvo per tą patį laiką iš K. Norkaus darbuotės: Naujų narių mokesčiai \$667.70 Prenumeratos gauta 34.50 Surinkta aukų S. ir tt. 821.90

Viso 1524.10

Išlaidų 759.24

Palieka \$764.86

Čia nepriskaityta plakatai ir paštos lėšas, kurios galėjo atsieiti apie 75 dol.

Pasibaigus maršrutui, prisiejo kraustyti spautuvę. Liepos 8 d. pradėta perkraustyti. Pats persikraustymas užtruko porą dienų, iki mechanikai sutvarkė mašinas ir tt. tėsėsi pora savaitių. Potam turėjome laukti, kaip kokios malonės, iš vietos Edison Illum. Co. pajiegos įvedant į spautuvę ir tik po 5 savaitių gauta pajiega varymui mašinų, pertai "Sandarą" negalėjom išleisti net 5 savaites. Spautuvės perkraustymas atsiėjo virš 500 dol., šiaip:

Išmokėta:

C. H. Buchanan, (vežimas) \$100.00
J. J. Fichter & Co. machinist \$210.50
J. J. Harris, Electrician \$135.97
J. M. Krugal, Plumbing 56.20
Labanty & Laring, Inter-type 25.00
Walt. Nolan, už kortinas 10.00
J. McGowan & Co. blekės po presu 10.85
W.H. Donovan, Elec. šildas 15.00
Richard Preston, pripirkimas S. 3.00

Viso \$566.52

Nariams nesiskubinant išklausti VI Seimo nutarimo, t. y. sumokėti po 5 dol. už morgičių vis neatleidžiant reikalavimo atmokėti, buvo sumanyta rasti 20 vyrų, kurie paskolintų po šimtinę ir iš tų būtų atmokėta Pratapei morgage. Bet vos 4 atsirado sumanytumui pritarianti. Pasiskolinta trumpam laikui iš sekančių piliečių:

A. B. Strimaitis \$100.00
R. Karuža \$100.00
Pr. Sibulskis 100.00
K. Yurgeliunas 100.00
M. J. Damijonaitis 900.00

Viso \$1300.00

Vėliaus tapo atmokėta skolos šiems:

A'b. Rimkos del A. B. Žemaičio \$50.00
Alb. Rimkos del. M. Pet. rausko 35.00
K. Pratapo II morgage bal. 400.00
K. Pratapei 6% už 1919m. 116.00
L. G. Kazunui paskola 50.00
K. Yurgeliunui 100.00
Dr. J. Šliupui 100.00
A. B. Strimaičiui " 100.00
M. J. Damijonaičiui 500.00

Viso \$1451.00

Apsigynimo fondan įplaukė 274.25

Išmokėta advokat. viso 175.00

Isukurė naujos kuopos ir išduota A. L. T. S. Charteris šioms naujoms kuopoms:

2 kp. Shenandoah, Pa.
3 " Mahanoy City, Pa.
4 " Girardville, Pa.
6 " Silver Creek, Pa.
8 " Kulpmont, Pa.
13 " Westfield, Mass.
14 " Frackville, Pa.
22 " Newton Upper Falls, Mass.
23 " Maspeth, L. I. N. Y.
26 " Portsmouth, N. H.
31 " Rockford, Ill.
32 " New Britain, Conn.
34 " Dayton, Ohio.
37 " Long Island City, N. Y.
38 " Paterson, N. J.
39 " Elizabeth, N. J.

41 " Plymouth, Pa.
42 " Philadelphia, Pa.
43 " Pittsburgh, Pa. N. S.
44 " Waukegan, Ill.
48 " Kenosha, Wis.
53 " Westville, Ill.

Viso 22 naujos kuopos.

Centro sprendimui buvo leistos dvi krivulės: No 1, dēlei šaukimō "vidurinės sriovės Seimo" gegužio mėn., kurios pasekmė buvo, kad nerasta reikalo tuom laik tokis seimas šaukti. Antra krivulė buvo leista, del T. M. D. atsisaukimo su prašymu, kad Sandara leistų T. M. D. reikalus talpinti "Sandaroje". Visi C. V. nariai sutiko leisti T. M. D. turėti "Sandarą" jos organu.

Iš kėbliausių dalykų padaryta "S." spautuvei buvusio administratoriaus J. Kerdiejaus, buvo kontraktas su Dailiosios Literatūros Draugija, arba A. J. Jokubaičiu, sutinkant atspausdinti 200 pusl. eilių knygą, formato 7X10 col., 3000 egz., ant geros, baltos knyginės popieros už \$650.00. Per šios knygos spaudžinimą mes nustojome nemažai spaudos darbų, o knyga buvo suligta taip pigiai, kad vietoje pelno, davė nuostolį. Vienok jau tą knygą užbaigėm spaudė ir užmokestis yra atlyginta.

"Sandaros" skolų yra \$3628.58

"Sandarai" skolingi:

Už spaudos darbus \$298.19
Už skelbimus 363.16
Už pavienius num. 12.14
Už knygas 13.30
Už ofiso pertvaras 120.00

Viso mums skolingi 806.79

Mes skolinti 3628.58

Mums skolingi 806.79

Viso skolos ... 2821.79

Gruodžio 5 d., 1919, buvo skolų 4010.73

Dabar, lapkr. 22 d. skolų yra 2821.79

Arba mažiausias 1188.94

Taigi spautuvę sutvarkyta patogiau ir vieta sulygta 5 metams nuo South Boston Savings Bank, po 50 dol. mėn. rendos. Viršutinis floros išrandavotas A. L. T. S. 7 kuopai už 20 dol. į mėn. Tokiu budu "Sandarai" atsieina apie 32 dol. mėnesinės rendos.

M. J. DAMIJONAITIS,

A. L. T. S. Sekret.

ADMINISTRATORIAUS IR SEKRETORIAUS ATSKAITA NUO GRUODŽIO 1 D., 1919 M. IKI LAPKR. 1 D. 1920. M.

Įplaukos:

Gruodžio, 1919 833.04
Sausio, 1920 1342.83
Vasario, 1920 1893.87
Kovo, 1920 1362.08
Balandžio, 1920 1311.36
Gegužio, 1920 1125.89
Birželio, 1920 1634.83
Liepos, 1920 1162.70
Rugpjūčio, 1920 806.97
Rugsėjo 1393.95
Spalio, 1920 1494.31

Sykiu 14366.83

Balansas iš Lapkr. 12.19

Viso \$14379.02

Išlaidos:

Grud., 1919 757.02
Sausio, 1920 1236.36
Vasario, 1920 1644.61
Kovo, 1920 1300.16
Balandžio, 1920 1068.80
Gegužio, 1920 1467.22
Birželio, 1920 1144.59
Liepos, 1920 1894.98
Rugpjūčio, 1920 888.61
Rugsėjo, 1920 1317.84
Spalio, 1920 1495.93

Sykiu 14216.12

Lapkr. 1 d., 1920 m. pasilte-

ka balansas 162.90

M. J. DAMIJONAITIS,

A. L. T. S. Sekret. ir Adm.

P. S. Įplaukose S. Fond. įei-

na apsiginim. reikal. — 274.25

Ir pašikolinimai trumpam laikui 1300.00. Viso 1574.25. Išlaidose po "Smul. Išlaidos" įei-

na išmokėjimai: K. Norkaus advokatomas — 175 dol. ir sugr. skolų 1351 dol. Sykiu 1526 dol.

Pilnai sutinkam su viršminėtomis skaitlinėms, tos skaitlinės tinka su knygomis.

Kontrolės Komisija:

Stasys Mockus,

Petras Bartkevičia.

Lapkričio 21 d., 1920.

A. L. T. S. VII Seimo KONTROLĖS KOMISIJOS RAPORTAS

Gerbiamieji delegatai ir delegatės! Kontrolės Komisija peireitais metais nieko gero nenuveikė — neturėjom progos. Kas mums buvo pavolinta, tą atlikome: peržiūrėjom lapkričio 21 d. Administratoriaus ir Sekretoriaus knygas, suradome viską pilnoj tvarkoje ir teisingai vedamas biznis. Kontrolės Komisija rekomenduoja Seimui duoti pagalbinišką raštinei, katras vestų knygas taip, kaip turi būti vedamos. Prie dabartinių aplinkybių vienam žmogui yra sunku viską atlikti. Kontrolės Komisija rado daug nuostolių padarytų su pereitų metų Administratoriaus sutartim: p. Jokubaičio knyga priimta buvo už pigią prekę spausdinti. Taipgi turėjo daug iškaščių persikelimė į naują vietą. Turim pažymėti, kad naujoji vieta pilnai tinkama mūsų organizacijos spautuvei, administracijai, ypatingai Bostone nebrangi. "Sandara" turėjo pergyventi sunkiausias valandas. Dabar yra pilnai pastatyta tokioj papėdėj, ko reikalauja mūsų organizacija. Gal bet iš toliau atrodė per didelės trukumas pinigų ir per daug skolų turim, bet turim neužmiršti, kad mes augam, mes nuipirkom spautuvę be jokių pinigų. Komisija prašo Seimo, kad daugiau būtų skaitomasi su Kontrolės Komisija. Ligi šioliai Centro Valdyba mažai atkreipė atydos į visokias Komisijas.

Linkėdami delegatomis svarstyti mūsų partijos reikalus kuoramiausiai ir Lietuvos padėjimui, pasiliekam su pagarba A. L. T. Sandaros Kontrolės Komisija: Stasys Mockus, Petras Bartkevičius.

A. L. T. SANDAROS SUVAŽIAVIMUI RAPORTAS NUO A. L. T. T. ATSTOVO.

New York, N. Y.

Lapkričio 25, 1920 m.

Pirm iš Lietuvos atsiuntimo Amerikon Lietuvos Misijos, Amerikoje buvo susidariusios sriovinės Tarybos; Amerikos Lietuvių Tautininkų - Demokratų ir Katalikų - Demokratų. Šios dvi tarybos buvo sudariusios taip vadinamą egzektutyvį komitetą, kurs paskyrimu, rūpinosi, Lietuvos laisvės išgavimu, o kur reikėjo, ten kooperavosi tos Tarybos viena su kita, ir tarėsi, veikė bendrai per egzektutyvį komitetą. Tokio egzektutyvio komiteto buvainė buvo Washington, D. C., kur ir buvo varomas neprigulmybės darbas.

Mūsų Tautinės Tarybos bustynė buvo New Yorke. Ji buvo susidariusi iš tautiškiųjų organizacijų. Užtai individualai, kurie geniališku savo intelektu prasiimuša augščiau savo kartos žinijos ir surikia įmanomesnes gyvenimui teorijas, bei kurie įsiimylė į siulomus draugijai naujus principus, turi nemažai padėti savo spēkų ir energijos, ir tankiai kraujo, kol tos naujos teorijos lieka draugijos, rasės ar tautos principais. Vienok laikas ir bandymai mums išmokė, jog padaryti verti pervesmai pavieniams individualams begalo yra sunku, arba stačiai negalimas daiktas. Todel vienos idėjos šalininkai telkiasi į kuopą, sudaro vieną kuną — organizuotė ir bendromis įiegomis, prisiduoda-

savaitė apsvarstyti visos sąvaitės bėgančių politiškių reikalų. Taryba dirbo, kaip galėjo ir kaip mokojo. Turėjo susinešimus su Lietuva per mūsų pasiuntinius Europon, Dr. J. Šliupą, inžinierių T. Naruševičių, adv. Balutį. Surenkamos budavo vėliausios žinios per mūsų atstovybę Washingtone, iš susirinkusių informacijų pasidarydavo dienotvarkė, taip kad perkraatinėjimas įvairių, bėgančių reikalų, bei svarstymas, nutarimai, traukdavosi po kenkias ir daugiau valandas, kas sąvaitė.

Amerikon atvykus Lietuvos Misijai ir Vasario mėnesyje perėmus savo rankosna Egzekutyvio Komiteto darbus Washingtone, Tautinės Tarybos darbai sumažėjo, tad ir susirinkimai buvo laikomi tik kartą mėnesyje, o per vasaros sezoną nelaikyta nė vieno susirinkimo. Pradžioje spalio mėnesio buvo sušauktas Tarybos susirinkimas, perkratėnėjus visus reikalus, įnešta, paremta ir diduma balsų nutarta Tarybą likviduoti, tad Taryba dabar jau neegzistuoja.

Tarybos visi žygiai buvo finansuojami Lietuvos Neprigulmybės Fondo. Iš kitų Tarybos veikimų, pasitikiu, kad ir kiti Sandaros atstovai papildys šį mano pranešimą. Taipgi galima pasitikėti, kad bus pridutos čion raportas pačios Tarybos pirmininko, kuriuomi buvo pilietis V. Jankauskas ir sekretorius pil. J. O. Širvydas. Jie, kaip mūsų Sandaros sekcijos galva, patieks pilną raportą iš Tarybės nuveiktų darbų.

A. B. Strimaitis,

A. L. T. S. Atstovas

A. L. T. Taryboje.

CHICAGO, ILL

A. L. T. Sandaros 25 kuopos Narių Domai.

Gerbiamieji 25 kuopos sandariečiai! Bukie prisirengę prie ateinančio A. L. T. S. 25 kuopos priežmetinio susirinkimo, kuris bus Gruodžio 29 d., Fellowship House svetainėje, 831 W. 33-rd Place, 8 val. vakare.

Šis susirinkimas labai svarbus tuomi, kad bus renkama kuopos valdyba 1921 metams. Ir daug kitų reikalų, paliejančių kuopą, bus svarstoma, tad kiekvieno nario yra pareiga atsilankyti į šį susirinkimą ir išbal-suoti pilnai tinkamą A. L. T. S. narius į kuopos valdybą sekan-tiems 1921 metams.

A. L. Lukas, kp. pirmininkas

Moksleivių Domai.

žmonės paakiui eidami, ankščiau ar vėliau, turi priimti tulas reformas, tai senesnius savo principus pakeisti naujais, kurie geriau atatina evoliucijiniam jų dienų gyvenimui. Tačiau yra gana sunku žmogui pasiliuosuoti nuo seno ir įvertinti naują, nes žmogaus paprofs yra žiaurus jo priešas; jis išieda į jo esmę ir tampriai jį laiko konservatyvu. Įgyvendinimas naujos idėjos per daug jį gzdina — tas peršamas daiktas pasidaro jo vaizduotėje siaubonas, kuris, rodos, lemia jam visą eibę nelaimių. Užtai individualai, kurie geniališku savo intelektu prasiimuša augščiau savo kartos žinijos ir surikia įmanomesnes gyvenimui teorijas, bei kurie įsiimylė į siulomus draugijai naujus principus, turi nemažai padėti savo spēkų ir energijos, ir tankiai kraujo, kol tos naujos teorijos lieka draugijos, rasės ar tautos principais. Vienok laikas ir bandymai mums išmokė, jog padaryti verti pervesmai pavieniams individualams begalo yra sunku, arba stačiai negalimas daiktas. Todel vienos idėjos šalininkai telkiasi į kuopą, sudaro vieną kuną — organizuotė ir bendromis įiegomis, prisiduoda-

mi viens kitam naujos energijos, vykina į gyvenimą savo mylimas idėjas ir, žinoma, tokioj padėtyje darbuotojai susilaukia geidžiamų sekmių.

Tatai mes, Valparaiso Universiteto, Valparaiso, Ind., pažangiųjų lietuvių moksleivių burys, mylėdami draugijos pirmynžangą ir nuvokdami tą faktą, susiejome (gruodžio 3 d.) į daiktą ir radome butinu reikalu atgaivinti pažangiųjų moksleivių organizuotė, L. M. S. A., kuri egzistavo keletą metų ir leido savo organą, žurnalą "Moksleivių Sapa-nai", o paskui "Moksleivių Keliai", ir išleisti savo organą, kuriam vardas gal bus geras buvusis, tai "Moksleivių Keliai", kuris, rodos, moksleiviams tinkas. Bet tai jau priklausys nuo daugumo moksleivių, kurių mes viliamės susilaukti savo eilėje.

Tiesa, mes turime Amerikoje vieną Lietuvių moksleivių organizuotė, kuri, gal, nesilpna ir leidžia savo organą "Moksleivių", bet kad ji yra tramdytoja pakui žengiančios moksleivijos ir mūsų tautiečių, tai jau buvo suprasa senesniųjų mūsų idėjos bendrų, kurie todėl ir atsisakė likti jos nariais ir sutvėrė pakesnę organizuotė, kuri buvo įmanomesnė moksleivių idealams, bet kuri turėjo daug priešų, maža gi rėmėjų. Tas ir karo audra lėmė pastarajai mirti. Gi kad gyvas dar užsiliko L. R. K. M. S. A., tai dėka dasiškijai, kuri visais galimais budais šelpė ir šelpia katalikiškąją, kunigų pavergtą moksleivių. Kodel kunigai gelbsti savo dvasios vergus, tai savaime ryškus dalykas. Religijiniai politikai bene suvokia, kad moksleivija tai priaugančios kartos pagrindas, nuo kurio priklausys gyvenimo padėtis ir ypač jų likimas; moksleivija labai geras pusiau - sutruinijusiai jų pozicijai ramstis, kuris atremia to pilko namo sieną ir prailgina jų žuties metą.

Tas reiškinys skaudžiai bedasi į mūsų, progresyvės moksleivijos, širdis, ir mes negalime atsigalėti tų draugų moksleivių, kurie neturi gana protingų įiegų, kad atsilaikyti prieš sumanų kunigų voratinklį, arba sąžiniai duoda dvasiškiams pavergtį savo dvasią, protą ir norus ir tampa krinkančios kunigų armijos avangradu. Tokius reiškinius mes smerkiame — mes esame įsitikinę, kad mokiny (ė) privalo būti liuosas nuo visokių vergučių grandinių; jis turi būti savistovis politiniuose klausimuose, nes tik taip tesugebės jis išaugti į gerą darbuotoją — darbuotoją, kurių reikalauja pasaulis, kad žengus paakiui. Beto mums aišku, jog daugelis mūsų bendrų patenka į tą nelemtą avangardą del mėgimo moksleivių organizuotės, kurios mes progresyviai pastaruoju laiku neturime. Tatai mes ir taikome į tokius bendrus, kurie myli draugijos progresą ir moksleivių organizuotė, šitą straipsnį; užtai mes ir esame kupini dvasios vilties, jog tasai mūsų atsisaukimas nebus balsas paleistas tyruose, bet jis atneš mums laukiamų rezultatų, t. y., Lietuviai moksleiviai pasklįde po svetimos padangės, Amerikos, kraštus suprass savo reikalus, savo brolių reikalus, naujus pažangos priešus ir alei vienas šitam krašte gyvenantis ir tikintis į moklą ir evoliuciją ir, todel, žinodamas, kad budamas vienas, ar kita eidamas ranka rankon su kunigais — padėdamas jiems laikyti tamsose mūsų tautiečiams, labai prasižengia prieš civilizacijos plėtojimos, skriaudžia patį save ir užtai bus teistas busimų kartu, kurios jau visai bus liuosos nuo šiandienos obskuranto mylėtojų įtakos, eis prie mūsų ir bus atgimusias mūsų organizuotės aktyviškas narys bei eksponentas mūsų bendrųjų įiegų.

Tą patį mes laukiame ir iš (Seka ant 3 pusl.).

Kalėdos ir Nauji Metai

gyvenimo ruožai.
(Parašė A. B. STRIMAITIS).

Suteikite man viltį ir tvirtumą! Baimė ir nepasitikėjimą pasilaikykite patys sau, nes aš turiu daugiau, negu galiu pats vienas, su naudoti.

Kalėdos primena pasauliui gimimo dieną Christaus — vieno iš tyriausių esybių, kokia lik šiam laikui gyvenimo šiame pasaulyje. Jo gyvenimo ir užsilikimo tyrumas suteikė jam tvirtą valią, už savo įsitikinimus turėjo užtektinai drąsos atiduoti savo gyvenybę. Iš jo gyvenimo mes imame pavyzdį, bet daugelis iš mūsų neturime nė truputėlį tos tvirtos valios, be kurios gana tankiai patys save pasivergiame civiliškon nelaisvėn, bijodami patys save padaryti laisvais...

Prie metų pabaigos, veik kiekvienas uktveris ir šiaip kiekvienas žmogus daro apyskaitą iš praėjusių metų. Taip ir aš sėdėjęs prie stalo susigraudinęs iš to visko, labiausia iš linsmybės tų žmonių, kurie laidodami senuosius metus sveikinimo naujusius. Ar ilgai ta linksmybė tvers? atėjo man galvon mintis. Gal už dienos, už antros ir mane laidos, kai kurie su panašiai džiaugsminga širdžia, kaip laidoja šiuos praėjusius metus?

Perverčiau kelis aktinius pribraizytų popieros arkūzų, nieko juose nesimato, apart rašalo brūkšnių — tai nuorašos nuo daugelio tilpusių laikraščiuose straipsnių. Kiek čion mano gerų norų sukrauta, kiek širdies troškimų! Nežinau, ar visuomenė turėjo iš jų kokią nors naudą, bet aš rupestingai dirbau, tikėdamas patarnauti tamsesniems savo broliams. Mano troškimai išpildyti; nejauciū savo sieloje nuodėmės už tinginavimą, apsideimā. Šitai dar pora didesnių originalių veikalėlių — laikraščiams jų negalima pasiulyti, jie yra per ilgi, lai jie pasiliks ant ilgiau, gal kada...

Šiaip dvasiškų darbų atliktarinkime aukų, paramai tėvynės — tai veik ir viskas, ką vienas asmuo metų bėgyje galėjo atlikti.

Sis žiemos sezonas nesitęs amžinai: gamtoje darosi permainos. Ilgiausios tamos valandos praėjo, diena po dienos saulelė aukštyn slenka, kas kartas dangus darosi skaistesniu, žada už mėnesio, antro puikias pavasario dienas. Laikas atgimsta pats savaimi ir atsigabena su savim pumpurus, iš kurių išsiplečia puikiai pavasario žiedai. Pamirškime visus blogumus, kokius turėjome praėjusiais metais, siekime prie savo idealo su vilčia, o sulauksime šviesesnes pavasario dieneles.

L.M.G.K.V.N Prieglauda.

Laiškas gerb. K. Norkaus rašytas p. A. Bacevičienei, kurį ji maloniai priteikė "Sandaros" redakcijai, drauge su našlaičių paveikslu, talpinamu pirmame puslapyje.

Kaunas, 26-X-1920.

Gerb. dr. A. Bacevičienė,
161 Franklin St.,
Elizabeth, N. J.,
Gerbiamoji Viengente!

Kadangi mano draugas Dr. Alseika šiandien važiuoja Amerikon, kaip Lietuvos Valdžios kurėjas, tat, naudodamasis proga, įduodu jums šį laišką. Pildydamas Jusų prašymą ir savo prisidėjimą nors trumpai pabriežti apie Lietuvos Moterų Globos Komiteto Vaikų - Našlaičių Prieglaudą, kuri randasi Kaune, Mickevičiaus g. No. 2.

Pasaulyje yra "prieglaudos" ir prieglaudos. Lietuvos kukliai visuomet, o ypač karu metu, buvo "ant Dievo valios" palikti, arba kamavosi tokiose "prieglaudose", kur nykavo jų kunas ir siela. Lietuvos Moterų Globos Komiteto Vaikų Našlaičių

prieglauda yra viena pavyzdinčiausių prieglauda Liet. čia gloojamų vaikų kunas gražiai aprūpinamas ir siela pavyzdinčiai avklėjama.

Spalių 25 d. su Selmo atstovu Makuksu aplankiau minėtą Prieglaudą ir įgavau labai puikiai nuomonę apie ją. Čia pažymiu šiuos faktus:

M. G. K. V. N. Prieglauda įsteigta liepos 22, 1919, ir globoja nelaimingiausius kukliuos, kurių globėjai žuvę karo audroje. Globoja tiek, kiek lešų turi, žinoma, labai ekonomijant. Vienok, kadangi Prieglaudos vedėjos parinkt kompetentiškos tam darbui, tat šia įstaiga tiesiog galima pasigėrėti. Dabar Prieglaudoje globojama 78 nelaimingi našlaičiai: 33 mergaitės, kiti vaikučiai. Du yra tai mažiukai, kuriuos motinos, neturėdamos kuomi pramaitinti, išvarė iš stubeleis ir liepė patiems eit į prieglaudą. Jie atėjo į L. M. G. K. V. N. Prieglaudą.

Prieglaudos pirmininkė yra pil. D. Šleževičienė, sekr. p-lė B. Grigaitytė, vyriausioji vedėja p-lė Ad. Piasekaitė, p-lė M. Gri-gaitė, kurios ir dar vienas mokytojas, netik tvarką daboja, bet ir auklėjimą prižiūri ir pamokas duoda.

Jauniausii Prieglaudos kukli- kis yra 3 metų amžiaus, vyriausis — 16 metų. Mažesnieji mokiniai Prieglaudos mokykloje dviejuose skyriuose, o didesnieji mokiniai amatų ir gelžkelio dirbtuvės mokyklose. Prieglaudoje yra šviri valgykla, miegamieji kambariai su atskiromis dailiai pataisytomis lovutėmis, mažiausių miegamajam sykiu miega ir auklė. Prie lovyčių yra maži stalukai ir našlaitėmergaitės jas įvairiai pasipuošę: vienos popierų kirpiniai, kitos gėlėmis.

Viena našlaitė, Aliutė Straz-daitė (10 metų amžiaus) labai gabi smuikininkė. Viena gera ponija jai duoda muzikos lekcijas ir gražioji Aliutė linksmina Prieglaudą gaudžiais ir linksmais smuikos motyvais.

Prieglaudoje yra Juzė Kaz-lauskaitė, 5 metų amžiaus, 2 me-tu išbuvus kalėjime su motina. Ją iš kalėjimo paėmė į Prieglau-dą auklėti, nes jos tėvas miręs, 2 broliai kariuomenėje. Baisios istorijos kiekviena našlaičio! Prieglaudai reikalinga materia-lė parama, ypač žiemos laike, nes dabar našlaičių skaičius pa-sidaugina, kadangi yra daug tokių ukininkų, kurie savo pieme-nukus rudenį išveja iš namų. Kol reikia ganyti, ukininkas jį laiko, o kuomet užstoja šalčiai, ukininkas nelaimingai piemenėlį-vardienėlį pavaro. Žinoma ne visi Lietuvos ukininkai toki žiaurus. Yra ir tokių ukininkų, kurie užlaiko 2-3 negalinčius dirbti senelius ir našlaičius - vai-kus.

Štai paveikslas, kaip atrodo našlaitis, atėjusis į prieglaudą: (Žiūr pirmą puslapį.)

Antanas Botvyrius atėjusis į Prieglaudą rugsėjo mėnesyje, 1920 metų. Suplūsusius rubus ir klumpes jam pamainė naujais švariais rubais, baltiniais ir batukais. Labai įdomi istorija kiekvieno našlaičio: vieni užti-ti karinių aplinkybių tykus, bai-lūs, o kitų akutės verda kaip žvaigždutės ir jauti, kaip jų vai-kiški protai daro visokias kom-binuotes. O L. M. G. K. V. N. Prieglauda pasiėmus pareigą juos maitinti ir auklėti, ką ji puikiai atlieka.

Valdyba man sakė, kad yra ruošinama smulkmeniška apyskaita iš viso Prieglaudos darbo, kas kiek jai aukojo, kiek kam iš-leista ir t. t. Ka bus pagamin-ta, bus pasiūsta gerasirdžiams, amerikiečiams, iš kurių daug tikimės paramos šiam šventam Prieglaudos užlaikymo darbui. Reikia pastebėti, kad 75% lešų sudėta pačių Lietuvos žmonių.

Aš pasidalinau su Prieglaudos įsteigėjomis ta žinia, kurią įgavau Amerikoje apie Tamstų ir kitų praklinių New Yorko apie-linkės moterų darbavimosi čia aprašomos istorijos labui. Kaimietės neišpasakytai džiaugiasi, kad tolimoje Amerikoje atsi-randa prakliniomis sielomis lie-tuvių moterų, ir, kaip ir kaimie-tės, jungia pastangas gelbėjimui nuo pražuties nelaimingas karu aukas — našlaičius, kurių tarpe slepiasi daug talentų — tverian-čių mūsų šalies ateities įteig.

Linkėdamas laimės Jusų dar-bams liekuosi su gilia pagarba,
KASTANTAS NORKUS.

MOKSLEIVIŲ DOMAI.
(Taša nuo 2 pusl.)

gerbiamos visuomenės — mes drutai tikime, jog visuomenė duos mums galimų pragumų, kurie daug lems mūsų organi-zuotės likimui. Mes laukiame iš visuomenės savo žurnalui tvirtos parspirties, mes tikimės iškal-no susilaukti savo žurnalui daug prenumeratų, kad jis galėtų ne-tik pradėti eiti, bet ir tvirtai lai-kyties prieš klerikalų atakas. Viltinga akia mes žiurime į mu-sų idėjos šalininkus profesiona-lus, kurių daugelis yra priklausę prie tariamos organizuotės ir moka ją įvertinti. Taip, mes daug tikimės ir tiekios mes gau-sime. Valparaisoje jau susitvė-rė L. M. S. A. kuopa, tuojaus susitvers Chicagoje, o kur bus tre-čia ir daugiau?

Balgiant mums lieka dar sumi-nėti, jog mūsų kraštas, Lietuva, laisvas — laisvas kunu, bet ne dvasia; didžiūmos dvasia yra kunigų pavergta. Todėl mes, moksleiviai, turime padėti jam pasiliuosuoti ir iš dvasinio kalė-jimo. Kai kurie tenykščiai mo-kseiviai, butent, "Aušrininkai", veda lakonišką kovą su obsku-rantų šaikomis, bet tie gaivalai suspėdė juos atremti, ar bent tramdyti su savo vergais "Atei-tininkais" ir Pavasarininkais". Kaip čionai, taip ir tenai, Lietu-voje, dvasiškiai neįkykštąja sa-vo šalininkams, "Ateitinin-kams" aukų (žiūrėk rugp. ir rugs., 1920 m. "Ateities" sąsiu-vinyje); jie kloja jiems gausias aukas. Kuomet "Aušrininkai", kaip ir mes, tos laimės neturi.

Taigi mes eisime tenykščiams darbuotojams į talką vyti tam-sius šešėlius iš mūsų krašto. Ta-čiau pabruktinai pareiškiame, jog mūsų atasteigtas susivieny-jimas pasiliks su tokiu pat moti-vo, kaip kad jis buvo, t. y., kaip pirma, taip ir dabar mes daugiaus-ia dėmesio kreipsime į tikrąjį žmonių švietimą, į krašto pir-mynėigą, į tiesą. Partijų klau-sime mes laikysimės beparty-viais; niekur neskrupausime ties-ios išsisakyti. Tatai mes laukia-me paspirties iš žmonių, kurie myli laisvą dvasią, kurie nori matyti savo krašto žmones pasi-liuosavusius iš klerikalų voratin-klų ir žengiančius progreso ke-liu, butent, iš sandariečių, iš so-cialistų ir iš komunistų.

Dabar, draugai, maždaug, ma-tote mūsų principus ir todėl stengkitės daryti, ką mes čionai prašome. Burkities į mūsų su-sivienijimą; kur galima tver-ките L. M. S. A. kuopas, o kur negalima, tai prisidėkite prie Valparaiso bei Chicago kuopų. Gi visuomenė remkite mus vi-sais galimais budais, o tuomet Lietuvos ateitis liks progresy-vės inteligentijos rankose.

J. J. Bložys, pirm.,
A. A. Tulys, rašt.,
L. M. Caskauskas, ižd.

P. S. Prašome ir kitus laikrauš-čius, kurie pritaria moksleivių organizavimui, šitą mūsų atsi-šaukimą perspausdinti. Del in-fo-rmacijų, su prenumeratais, aukomis, ar norėdami surengti moksleiviams prakalbas del jų pačių reikalų rašykite raštini-ko vardu A. A. Tulys, 751 Cyrus St., Valparaiso, Ind.

DR. J. ŠLUPAS.

JURINĖS GALYBĖS SENOVINIAME SVIETE.
(Iš Sea Power and Freedom, by GERARD FIENNES).

(Pabaiga).

I tą tarpą, galybė Kartagėnos ir Romos ėjo brandyn vakaruose Tarpžeminės jūrės prie galutinį imtynių. Paprastas spėlio-jimas, kad Kartagėna buvusi di-dele jurine galybe, yra šiek-tiek keistas. Teisybė yra, kad Kar-tagėnėnams reikia priskaityt įžy-mius jureiviskus nuveikimus. Jie paplatino naujokines po šiau-rinę Afriką, ir jie užplukino Hi-spaniją iki Ebrui: Jie tikrai žė-gliuodavo šiaurėn ir turėjo pir-klybos santikius su Britanija, gali but taigpi su Skandinavija. Bet analogija, kurią Vokiečiai ypatingai mėgsta, o kuri prily-gina Kartagėnā prie Britanijos, yra paviršutiniška. Kartagėnėnai, laikmetyje Puniškųjų Ka-rių, buvo iovegi buti jureiviška tauta. Jie pelnė tą pramintį taip ilgai, iki jie palaikė savo santikius su motyniškoms val-stybėmis Phoinkijōs, o šitos da-bartiniu laiku buvo susiurbtos į Aleksandro Imperiją. Buvo sa-kama apie kartegėnūs — ir tai buvo menamu komplimentu — kad jie "pasirinko gyventi Li-byjoje, o ne Phoinkijoje". Be-je, jie nusliko nuo jurinės kon-federacijos savo rasės, kaip kad Sujungtos Valstybės atskilo nuo Britanijos. Jie išrengė didelius laivynus, ir, prasidėdant Puniš-koms Karėms, pirma negu Romėnai buvo išplėtoję savąjį laivyną, jie laimėjo keletą mu-šų. Bet kad jie butų turėję bu-ti pergalėtai ant vandens, kuris buvo menamu jų elementu, žmo-nių, kurie turėjo nukopijuoti su-kiužiūsią trirėmą kaipo medalį saviems laivams ir mokino savus laivininkus irkluoti ant sausos žemės, atrado juos nesant turė-jus tikrojo "jurių senso" (šamo-nės). Tyro kraujo Kartagėnė-naš to laikmečio, patilžęs nuo-turtų ir apsilpnintas komenda-tivum samdytų armijų šitos ra-sės, buvo pasilioves mokintiesi karės. Šitame dalyke Kartagė-na labai labai skyrėsi nuo Ven-eicijos, kur, iki pačiai pabaigai jos laikmečio galybės, komercia-lė ponija ėmė dalyvumą kovose ant žemės ir ant jurių. Tiktai keletas didžiųjų Kartagėnos na-mų, pažymėtinai Barkos šeimy-na, asmeniškai tarnaudavo karė-se. Jų pasamdytieji ar išpraus-tieji Libyjai, Numidai, Hispa-nai, kada buvo vedami Hanniba-liaus ar Hasdrubaliaus, galėjo buti gresmų gana kaipo kareiv-čiai, kaip Romėnai patyrė. Bet jurinė galybė tiktai remiasi at-vangiai pobūdžiu ir jūrės šamo-nės rasės, kuri viešpatauja val-stybėje, ir asmeniška tarnysta josios sunų. Didėji Britanija turi tą būtinai reikalingą kvali-fikaciją, Kartagėna-gi jos netu-ri. Tad Vokiečių analogija, pa-remta Vokiečių pažvalga, buk visi luosnoriai yra "samdinin-kai", nėra sveiko, Didėji Britani-ja nedaugiau prilyginama Kar-tagėnai, kaip šiadykštė Vokietija republikoniškajai Romai.

Atsitikimų bėgis buvo toks buvęs, kad, Romai ir Kartagėnai susiremžus, nebebuvo likę jo-kios didelės jurinės galybės. Aleksandras, saviems sieki-niams, buvo sulaužęs Tyro stip-rybę, o tradicijos Makedonų Im-perijos, kaip kad atstovaujamos

Pyrrho ir Epeiro, nebuvo nava-lės. Jō sąjunga su Kartagėnė-nais šitiems neatnešė jokios tik-ros pagelbos. Hellada, Makėdo-nų vergystėje, buvo pasiliovusį skaitytiesi. Šalyje aklyjų, už-tatai, viena-akis buvo karaliumi, ir viena-akiu pasirodė beesanti Roma. Mahanas padarė nava-les pamokas Puniškųjų Karių pradine vieta jo garsiausiojo veikalio "Itaka Jurinės Galybės ant Hispanijos" (The Influence of Sea Power upon History). Jis atrodinėja, kad, daugelium žmo-nių sąprotaujant, jog bunant į-siveržimams vienas kitam prie-singiems, ir Kartagėnams prie-progos laimėjus kovą ant jurių ir siuntinėjus maistą bei pastip-rinimus Hannibalui, buk kom-anda jurių pasiliko paabejoja-ma, tokia nuomonė yra klaidin-ga. Jokis karinis laivynas, nors daug viršesnis, negali tikėtiesi sugėbėsias visai užbėgti neti-kėtoms inkursijoms juo priešgy-nų. Rusčioji butis, kuri parodo Romos suprematiją, yra ta: Kartagėnėnai pasirinko ilgą ir pavojingą žemės kelią į Italiją per Hispaniją ir Alpus ažuot tiesioginio jurinio kelio, kur pa-sinaudoję butų savo Sicilijos ba-zymis, ir kad Scipionas, apčiuo-pdamas didžiausiąją svarbą juri-nių susisiekimų, smogė nesu-trukdamas į Kartagėnų bazį His-panijoje su pagelba užmarinės ekspedicijos. Hannibalus, vie-nas anų trijų augščiausiųjų mi-litarių gėnių svieto istorijoje, pražudė du trečdaliu savos armi-jos kelionėje į Italiją, o jo bro-lis, Hasdrubalius atliks vargin-gą kelionę tik į skutus sukapo-tas taptų pas metaurų, dėlei di-sorganizacijos ir nuolsio jo ka-riuomenės. Nėra galima tikėti, kad Hannibalus nesuprato nau-dingumo trumpesniės linijos susisiekimų, ir nebutų jaja pasi-naudojęs, jeigu jis butų galėjęs tai padaryti su atvanga. Karės žygiai pas Zamą, kaip kad pas Waterloo, užgnaužė dalyką, kurs jau buvo viens-tiek nusta-tytas jurinės galybės.

Paskui Kartagėnos griuvimą veikiai parėjo Romanų užkaria-vimas Hellados, ir paėliui par-bloškymas Ptolemajų. Roma tapo šeimyninkė Tarpžeminės jūrės ir josios pakraščių. Viepa-taimas ant svieto dar turėjo buti nustatytas jurinės galybės, bet-gi kovoje Romėno su Romė-nū. Oktavianas sumušė Anto-nių pas Aktiumą, beveik ant sienos Lepranto ir Vavarino, ir tik nedidelėje toluomoje nuo Salami-dos, šalyje, kur imtynėms tarp Rytų bei Vakarų buvo likta užsi-baigti. Tokių būdu Cėzarių Im-perija užimė. Tačiau Romė-nus vos galima butų skaityti tar-pe tautų, kurios patapo didelė-mis ant jurių. Jie labiaus atsi-dėdavo ant pavaldinių, kuriuos jie su savo sauszemine galybe valdė, Liburnių, Illyrų, ir t. t., negu patys ant savės. Šunkio-sios galėros reguliario Romėnų laivyno buvo paprastai pastoliu-mi (platforme), nuo kurio karei-čiai turėdavo kovoti, kaip kad budavo, daug vėliaus, galėros Veneciėnų, laivai Armados ir, iš-tiesų, laivai visų karinių laivynų, skirtų pirmučiausiaj tarnystan uždarituose vandenyse Tarpž-e-minės jūrės. Romėnai susitiko su Kartagėnėnais, kada šitie buvo užmiršę papročius jūrės ir buvo patapę moraliais bei politiškais išsigimėlius. Tatai ir buvo nu-sveriančių faktoriumi, o ne ko-kis-ten užpatings sugebėjimas juriniame kariavime vienos ar kitos pusės. Metodos, kurios suteikdavo jiems pergale, bu-davo tiktai patėssimu metodos sauszeminio kariavimo ant van-dens. Jie nebutų įstengę turėti viršų ant priešgynos, turinčio tikrai jureiviška instinkta.

PIRKIT LIETUVOS LAISVĖS BONUS!

ty Lygoje reikalavo nesiskubinti su plebiscitu, nesuisti tarpautinės kariuomenės, bet pirma išpildyti teisėtus Lietuvos reikalavimus. Ar bus mūsų reikalavimai išpildyti — klausimas atviras. Netolima ateitis parodys.

Bet tuo tarpu Lietuvos kariuomenė stovi gatava savo pozicijoje ir yra pasirengusi Lietuvos Tautos valią ginklais paremti. Vilnius buvo ir turi būti Lietuvos sostinė ant visados Mes, amerikiečiai ir neuleiskime rankų. Užmiršę nuovargį ir poilsį, laikykime paskolos pozicijas, atakuokime paskirtas kvotas! Tuo palengvysime Lietuvos kovos našta, tuo priartysime Lietuvos laimėjimą su tamsiomis lenkų imperIALIZMO pajėgomis. Mūsų kargas — Laisvės bonai. Tad dar prie ginklų — dar prie bonų!

Lietuvos Misija Amerikoje, 8 Gruodžio, 1920 m.

L. G. D.

KAUNE — Liet. Raudon. Kryžiaus ligoninėje tik per vieną dieną yra apžiuruoma arti 700 kareivių, o kur dar civiliai ir našlaičiai?

Tad gerb. skyriai L. G. D. neatidėliojant siųskit kolektorius po stubas ir rinkite pinigiską auką. Liet. Raud. Kryž. Surinkę kiek pinigų siųskit centrui. Čia reikia ne šimtinių, bet tukstantinių!

Centras nelaiko pas save pinigų — kaip veik surenka tukstantinę, tuojaus ir siunčia per gerb. Lietuvos Misiją — Lietuvos Raud. Kryžiui Kaunan.

Dr. A. L. Graičūnas, Centr. Sekr.

3310 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ISVAZIUOJA LIETUVON.

J. Valiukonis, gerai bostoniečiams žinomas veikėjas, daug pasidarbavęs L. L. Bonų parduovime, sekretorius Baltic States Finance Corp., su šios įstaigos reikalais išvažiuoja gruodžio 26 d. Lietuvon. Mano ten užtrukti porą mėnesių ir grįžti atgalios.

Linkime jam pasekmingos kelionės.

SVARBUS KABLEGRAMAS. (Paskelbimas).

Kablegramas yra gautas iš Liverpooli CUNARD linijos; pranešantis, kad laivas MASCOW

įtalpos 600 trečios klesos pasażierių išplaukęs iš Londono į Danzig pradžioje sausio mėn., 1921 m. Taipgi laivai: Orlando ir Smolensk, kožnas su 600 trečios klesos pasażierių išplauks kas savaitė iš Hull, Anglijos į Danzig, pasażeriai norinti naudotis šiais laivais, yra užtikrinta kelionė.

Gerb. Muzikos vadų, solistų ir chorisų domai NAUJOS DAINOS

Parašė A. ALEKSIS.

Keturios gražios dainos vienam balsui prie fortepiano:

- 1. Meilės uždegta krutinė . . . 65c.
2. Graži čia giružė 50c.
3. Ak, myliu tave 75c.
4. Visuomet širdis surakinta 60c.
5. Mes grįšim ten 75c.
6. Ginkim šali Lietuvos . . . 50c.
7. L. V. Hymnas, mišram chorui 25c.
8. Meilė, vienam balsui ir pianui 40c.

Reikalaudami malonėkite adresuoti: A. ALEKSIS, 657 Josephine Ave., Detroit, Mich.

Aukos Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

(Per Lietuvos Misiją).

- Brocktono Liet. Šelpimo Komitetas (bendras) per M. Abraščinską ir I. P. Kodį, \$1,300.00
Šv. Jurgio draug., per Kasiulį, 46 Mechanic St., Hoosick Falls, N. Y. 214.85
Liet. nuo Karės Nukentėjusių Šelp. Kom., per J. Ivanauską, 318 Chapel St., Port Chester, N. Y. 61.10
Liet. Raud. Kryžiaus Skyrius, per Jurgį K. Arziulaitį, 20 Oxford St., New Britain, Conn. 306.61
Liet. Šelp. V. Fond., per M. Baironą, Sekr., P. O. BOX 36, Lewiston, Me., 63.00
Draug. Šv. Antano iš Padvos, per V. F. Andriulį, 2041 So. Ruble St., Chicago, Ill. 200.35
L. R. Ž. P. ir P. Kliubas, per sekr. Kaz. Kuosaitis, 4053 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 76.00
Šv. Jurgio Pag. Draug., per Sekr. St. Biškį, 184 New York Ave., Newark, N. J. 125.00
Liet. Raud. Kryžiaus Skr., per M. Kazlauską, Pirm., 24 John St., Amsterdam, N. Y. 1,966.90
Šv. Jono Avangelisto Draug., per Ant. Grišų, 732 W. 19th St., Chicago, Ill. 30.50
Liet. Kareivių 5 kp., per M. Cipilį, sekr., 8809 Houston Ave., So. Chicago, Ill. 15.00
Liet. Gelbėjimo Draug., per A. Kasinską, 36 Gosham St., Lowell, Mass., 100.00
Per J. P. Zelonis, 415 E. Union St., Tamaqua, Pa., 97.00
V. W. L. Draugijų Sąjūdis, per J. V. Bernotą, 611 N. Riverside St., Waterbury, Conn., 50.17
Šv. Juozapo Draug., per sekr. Pijų Zemaitį, 1845 So. 13th St., Springfield, Ill. 35.00
Per Agnes Gečiuvienę, Union City, Conn., 240.00
Per Augustiną Liutviną, Elizabeth, N. J., 100.00
Liet. Sunų ir Dukterų Draug., per sekr. J. Tamašauską, 75 Grove St., Amsterdam, N. Y. 68.10
L. R. Kryž. Rėm. Skyrius, per izd. K. Kasbidauską, 116 W. 5th St., Spring Walley, Ill., 50.00
A. Balkaitis, 3451 So. Emerald Ave., Chicago, Ill., 5.00
LRK. Rėm. Skyr., per M. Kazlauską, 24 John St., Amsterdam, N. Y., 772.07
Visuomenės ir Draugijų Komitetas, per S. A. Venskų, sekr., 272 — 157th St., Harvey, Ill., 736.90
Surinktos aukos, Cambridge, Mass., 15.10
Surinktos aukos per P. Šimaitį ir K. J. Skruobulį, 1125 Madison Ave., Kewanee, Ill., 109.40
Birutės choras, 517 N. Hubbard St., Racine, Wis., 23.75
LRKR. 42 Skyr., per J. Karpavičių sekr., 23 Troy St., Providence, R. I. 100.00
Liet. Draugysčių Sąjūdis, per P. Molioį, 2006 St. Clair Ave., Cleveland, O., 58,82
Surinktos prakalbose aukos, per P. Cibulską, 285 Humphrey St., New Haven, Conn., 10.00
LNS. 26 kp., per P. Kubilių, sekr., 27 Spring St., 200.00
SLA. 302 kp., per Joną Bačiulį, sekr., 727 William St., Trenton, N. J., 35.00
Surinkta susirinkime, per F. K. Strzyńnicką, P. O. BOX 1312 Melrose Park, Ill., 72.00
Prisiųsta per M. M. Dudą, 3137 W. 38 Pl., Chicago, Ill., 145.59
SLRKA. (nepažymėta Kps. Nos.), per F. K. Strzyńnickas, Post Office BOX 1312, Melrose Park, Ill., 6.00
Draug. Šv. Jono Krikšt., per F. K. Strzyńnickas, Post Office BOX 1312, Melrose Park, Ill., 14.25
Surinktos aukos, per A. Ramanauskas, 4501 S. Pauline St., Chicago, Ill., 132.00
SLA. 4-tas Apskr., per J. Mikalauską, 323 Main St., New Britain, Conn., 250.00
LRKR. Dr. 47 Skyrius, per F. K. Strzyńnic-

- ka, P. O. BOX 1312, Melrose Park, Ill., 79.50
Surinktos aukos per J. J. Jakavonį, East Vandergrift, Pa., 100.00
J. J. Cipras, 3730 Elm St., Indiana Harbor, I. 5.00
Surinktos aukos, per J. W. Dimišą, 3431 So. Emerald Ave., Chicago, Ill., 19.00
L. Am. Piliėčių Komitetas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y., 280.00
Surinktos aukos per kun. Jakštį, Elizabeth, N. J., 201.80
Valst. L. A. Fondas, per F. K. Strzyńnicką, P. O. BOX 1312, Melrose Park, Ill., 4.00
LR. Kr. Dr., 47 Skyrius, Melrose Park, Ill. 62.25
Surinkta nuo kelių ypatų, per J. Karaliauską, 142 Prospect St., Ansonia, Conn., 36.00
Surinkta aukų, per S. Sidlauską, 5206 Inglande Ave., Chicago, Ill., 42.00
Surinkta aukų, per P. Lopsį, 21 Congress Ave., Waterbury, Conn., 799.63
Šv. Kaz. Draug., per sekr. J. Juozaitį, 3343 So. Union Ave., Chicago, Ill., 25.00
Surinktos aukos per E. Stotkienę, 4436 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill., 68.60
Ambras. Staknevičia, BOX 584, Verden, Ill., 10.00
L. R. K. R. Dr., 49 Skyrius, per izd. Iz. Ž. Tvarijoną, 141 Manchester St., Manchester, N. H., 110.00
J. Mokauskas, Elizabeth, N. J., "Draft" ant Deuch Bank, 2000 mark.
Liet. Dr. Gelb. Draug., per Dr. Greičiūną, 1500.00
K. Bagdonas, 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y., paauskavo 36 sveterius.
LRKR. Draug., per Radzevičią, Post Office BOX 115, St. Clair, Pa., 50.00
Prisiųsta surinkti aukų per V. Čiparą, 3730 Elm St., Indiana Harbor, Ind., 266.70
Lietuvos Šelpimo Draug., per J. Jonikaitį, 175 Green St., Worcester, Mass., 850.00
Aukos nukentėjusiems Vilniečiams, per Liet. Raud. Kryžiu, iš šių kolonijų prisiųsta kartu:
Roseland, Ill., 73.02
Chicago, Ill., (Town of Lake), 53.12
Grand Rapids, Mich., 26.46
Westville, Ill., 26.51
Milwaukee, Wis., 32.21
Indiana Harbor, Ind., (per Čiparą), 91.00
Racine, Wis., (per Digrij), 53.68
Kewanee, Ill., 14.40

- Surinkta aukų per Antaną Veriką, 37 Mechanic St., Hoosick Falls, N. Y., 165.05
Surinkta aukų per V. J. Stadalniką, 17 John St., Branford, Conn., 70.00
Viso aukų priimta nuo 20 Vasario iki gruodžio 1 d., 1920 m. — 12,993.44 ir 2,000 markių.
Visos aukos buvo siunčiamos Lietuvon tuoj po apturėjimo.
Bendrai imant pasiūsta 838,592 auksinų, Aušką gi iš Springfield, Ill. (35 dol.), išn Union City, Conn. (240 dol.), ir iš Elizabeth, N. J. (100 dol.) pasiūsta doliariais.
Dalis aukų jau pirmiau buvo garsinta laikraščiuose, bet dabar garsinama visos iš pat pradžios.
Lietuvos Našlaičiams per D. Slezevičienę.
Daktarė Bronė Bacevičienė, Elizabeth, N. J. 50.00
Vaikų Draug. "Kvietkelė", per M. Liutkauskienę ir Lukšienę, BOX 521, Linden, N. J. 84.36
L. J. Savickas, 430 Lagett St., Scranton, Pa. 14.51
"Spindulio" Choras, per M. Velickiūtę, 39 Park Terrace, Bridgeport, Conn., 15.00
Surinktos aukos per Sandaros Vakarą Bridgeport, Conn., 16.50
Surinktos aukos per Kun. Jakštį, 30.00
Lietuvių Mechanikų Sąjūdis, 9.00
Nut. Liet. Draug. Komit., per F. J. Bagočių, 253 Broadway, So. Boston, Mass., 428.00
Lietuvos Našlaičiams, per d-rę Bacevičienę, Elizabeth, N. J., 75.00

Viso aukų priimta nuo 28 d. gegužio iki gruodžio 1, 1920 m., 772.37
Visos aukos pasiūstos Lietuvon p. Slezevičienės vardu tuoj po apturėjimo, viso labo 40,800 auksinų. Auka iš Elizabeth, N. J. (50 dol.) pasiūsta doliariais.
JONAS ŽILIJUS, Lietuvos Misijos izd.

NAUJI metai nauji LAPAI!

Puikus sieninis kalendorius 1921 m. DYKAI! Prisiųsk 2 centų stampą apmokėjimui pasiuntimo lėšų, prisiųsime kalendorių.

THE SEN - RAYTO CO. 6617 Wade Park Ave., Cleveland, Ohio.

LIETUVIŲ FILMŲ BENDROVĖ

Nauji Krutami Paveikslai iš Lietuvos bus rodomi: Ketvergo vakare, gruodžio 23 d., Lietuvių salėje, 41 Berkerley Street, Lawrence, Mass. Nedėlios vakare, Gruodžio 26 d., Lietuvių pobažnytinėje salėje, Norwood, Mass.

Seredos vakare, Gruodžio 29 d., O'Donnells Hall, 20 High St., Nashua, N. H.

Ketvergo vakare, Gruodžio 30 d., L. D. K. Gedimino salėje, 133 Lisbon St., Lewiston, Me.

Pėtynčios vakare, Gruodžio 31 d., Švento Roko salėje, Rumford, Maine.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierių ANT. NAUJOKAITIS 208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apiepinkę lietuvius kreiptis su pirmu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Tel. S. B. 2488' DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR LIETUVIS Gydytojas ir Chirurgas 366 Broadway, S. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270. DR. JOHN MacDONNELL, M. D. Galima susikalbėti ir lietuviškai Ofiso valandos: Rytai iki 9 val. Po pietų 1 iki 3 Vakaraiki 6 iki 9. 536 Broadway, So. Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare. 509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston 502

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D. Akių Specialistas. 399a Broadway, Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

PIGIOS MAŠINUKĖS RAŠYMU LAIŠKŲ

Kam jums mokėti po \$80 ir 100 doliarų už mašinukės rašymui laišku, kad pas mane tas pačias mašinukės galite gauti už pusę kainos. Visos gvarantuotos ir atliekančios pirmos klasses darba. OLIVER mašinukė No. 3 \$35.00, No. 5 \$45.00 ir No. 9 \$40.50 su lietuviškais akcentais \$5.00 brangiau. Pasiskubinkite užsisakyti, nes nedaug jų turiu. V. S. JOKUBYNAS, Box 582, Hart, Mich.

CUNARD LINE

Didžiausias Laivas Plaukantis į Hamburgą Laivas SAXONIA 14,300 tonų Sausio 22, '21 Kabinetas kainuoja \$180.00 ir karės taksų \$5.00 3-čia klesa " " \$125.00 " " " " Tiesiog į Hamburgą. 3-čia klesa iki Eitkunu per Hamburgą \$130.40, pridėdant 5 dol. karės taksų Yra Cunard agentas Jusų mieste eikite prie jo.

Žmogus kasosi galva, kad palengvint niežėjimą. Kasimasi pasidaro papročiu, ir tuomet žmogus kasosi nejuociams. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino. Vyrai ir moteris kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus įvykstančių nou pleiskanų. RUFFLES panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimb. RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskany. Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkute. Mes taipgi galime atsistų jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pacho markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

KURSAS NUPUOLE

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųst.

Greitume nusiųsime pinigų nieks su manim negal lenkytiuotiis; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų. Laivakorėjų agentūra į Liepoją, Hamburgą ir visur. Pasai kelionei į Lietuvą. Padarymas lietuviškų dokumentų. Pinigus siųskite per pašto. Money Order. Rašydami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite: P. MIKOLAINIS, 53 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

Didžiausias Knygynas

DARBO ŽMONIŲ KNYGYNE Galima gauti visos Knygos. Reikalaukite mūsų Knygų Katalogą. Siųskite mūsų Knygyno Knygas Lietuvon savo draugams ir giminėms. Kurie pirksite mūsų Knygyną Knygas siuntimui Lietuvon nuleisime pigiau, duosime patarimą kaip siųsti, kad siuntinys pasiektų Lietuvą, be to mes parduodame laikraščius ir knygas tik ką atėjusius iš Lietuvos: "Socialdemokratą", "Lietuvos Ukinišką", "Sietyną", "Aušrinę", "Mokyklą ir Gyvenimas", taipgi Knyga Kelias į Socializmą, kaina 50c. Kreipkitės adresu: J. B. AGLINSKAS, 3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Tessmer DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mass. viršui "Iver Johnson" kautuvės Patyres dentistas, priėmimo kainos. Atdara subatomas po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telefonas Park 3310.

KAM KENTĖTI?

Raumatizmo, neuralgijos ir reumato gėlimai greitai nustoja, jeigu patirsite PAN-EXPELLER. Vaizbuoklis užrež. S. V. T. 100. Žiurek, kad gautum tikrai-garsų ir daugiau kaip 50 metų. Reikalauk, kad turėtu Jkaro (Anchor) Vaizbuokli.

KNYGA KIEKVIENAM REIKALINGA. KAINA 50c.

Siunčiam po aplaikymui tiktai 10c. Rašykite, reikalaudami knygos su pridėjimu 10c. pas: UNIVERSAL SALES CO. 346 E. 53 St., New York, N. Y.

REIKALINGI AGENTAI

ATLASO RUBŲ B-VĖ umai reikalauja genty, pardavinėti visokių rubus. Išmoki nesunku; uždarbis geras. Atsišaukite: ATLAS CLOTHING CORPORATION, 343 Broadway, Boston 27, Mass.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Lietuvis Daktaras ir Chirurgas. Ofiso Valandos: Nuo 9 rito iki 5 po pietų Vakaraiki, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M. Nedėliomis iki 4 po pietu.

Mes Galime Gauti Pilną Sumą už Jusų LIBERTY BONDSUS

Jeigu Jus turite Liberty Bondsus ir norite juos išmainyti ant pinigų, tai parašykite mums kiek turite, kokie bondsai. Mes gausime tiek, kiek jus užmokėjote. Rašykite šiuomi antrašu: BALTIC STATES DEVELOPMENT CORPORATION

35 So. Dearborn St., CHICAGO, ILLINOIS.

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y. Aukos.

Nors čia kolonija nedidelė yra, bet suliginus jos darbus su kitų kolonijų darbais, yra didžiausia savo darbuose. Čia lietuvių darbininkų yra apie 800, bet šiais laikais nėra dirbančių nei 200, visgi savo užduotį atlieka del to, kad yra tikri lietuviai, išskiriant keletą išgamų arba Pilsudskio tarnų. Lietuvys be bono, tai tikras išgama. L. L. P. Komitetas gavo atsišaukimą nuo L. Misijos, kad aukos reikalingos šauliams. Taigi komitetas neatidėliodamas anei valandėlės ėmėsi už darbo, patys gerą pradžią padarydami su aukomis ir pasidalinę gatves leidosi per grincias darydami didelės pastangas, kad tik surinkus ko daugiausia aukų šauliams. Ir žmonės neatsisakė, kad nedirba, kad sunkūs laikai, bet kožnas aukojo pagali savo išgalę, aukojo ne atliekamus centus, bet atidavė savo paskutinius, ką turėjo, o kitai dienai ėjo pasiimti gyvenimui nuo seniaus uždečtytų savo centų. Tai čia yra pavyzdys kitoms kolonijoms. Jeigu kitų kolonijų lietuviai taip atjaustų vargus ir nelaimės savo numylėtos tėvynės, kaip amsterdamičiai, tai iki šioliai nebūtų mus priešai mindžioję Lietuvos žemeliu.

Ir štai pasekmės mus darbo: nė viena draugija bei kuopa neliuko neaukojo šauliams. Štai aukotojų vardai:

Drg. Šv. Kazimiero	364.90
Drg. Šv. Antano	212.00
Drg. P. Kliubo	200.00
Drg. D. Marijos	200.00
1-ma L. Bendrovė, 213 E. Main St.	200.00
Per V. Vaško prakalbas ir pav.	140.50
Drg. Šv. Jurgio	124.25

Dr. Lietuvos Sunų ir Dukterų 195.95
Drg. Šv. Juozapo 100.00
1-tra Lietuvių Bendrovė 100.00
Drg. Tėvynės Mylėtojų 30.00
Vyčių 100 kuopa 25.00
Drg. Šv. Onos 20.00
Drg. Apaštalybės Maldos 20.00
Lietuvių Kliubo svetainėje 12.00

Po \$10.00 aukojai: Kun. J. Zdanavičius, J. Aleksandravičius, D. A. T. Muraška, B. Balžokas, A. Kaupialis, A. Saldžiukė, J. Palilionis, Drg. Šv. Pranciško.
Po \$5.00 aukojai: A. Kučinskas, S. Gusčiukė, E. Gusčiukė, O. Juozapaitiukė, M. Jurkunas, A. Stankis, F. Versiackas, A. Gusčiutė, S. Strikulis, F. Mikolaitis, P. Abrasiuniukė, A. Šidlauskaitė, J. Andriūšis, A. J. Kubilius, A. Žilincas, P. Guobis, V. Šeunis, A. Paguiris, J. Rajla, F. Sargialis, S. Ambrasas, P. J. Lukšis, P. Sargialis, V. Rusilas, J. Pakuckis, J. Mačiulis, D. Padvilkis, S. Smallis, J. Unčiūris, A. Kibartienė, J. A. Urbelis, S. J. Rayla, Adomas ir Jurgis Kučai, F. Sargialis, J. Ječinskas, M. Stankus, S. Strkulis.

(Toliaus seka 17½ puslapio vardų aukojusių nuo \$1 iki 4, bet, supranta, negalima jų visų sutalpinti. Red.)
Smulkių aukų \$165.50
Viso \$2,808.60

Šitos visos aukos yra pasiūstos per Lietuvos Misiją Lietuvos Šauliams Amsterdamo L. P. K. arba L. L. P. Komiteto taria širdingą ačiū vardan brolių kariaujančių už Lietuvos nepriklausomybę Visiems aukojusiems — ačiū!

L.P. Komitetas, Presos Kom. Jonas Mockiavičia, Jurgis Gaska.

KENOSHA, WIS.

Pereitą ir šį mėn. beveik visos Amerikos lietuvių kolonijose buvo apvaikšiojami, kuriuo-

se apart rezoliucijų ir kitų dalykų buvo renkamos aukos Lietuvos gynimo reikalams. Kai-kuriuose kolonijose sudėta daug pinigų, bet mažai randasi moterų ir merginų vardų. Štai kyla klausimas: kodėl taip yra? Argi joms nerupi Lietuvos reikalai? Argi jos nenori neikuom prisidėti prie tėvynės šv. darbo? Gal jos pasiteisis, kad jos negali lygiai su vyrais aukoti; bet tas nepateisina jų neveiklumo. Jeigu jos negali lygiai su vyrais aukoti, tai yra dar daug darbų, kuriuos jos gali atlikti. Jos gali kojines ir rankines nerti Lietuvos kariuomenei, jos gali rinkti aukas Raudonajam Kryžiui ir daug kitokių darbų gali atlikti, jei tik norėtų ir atjaustų tėvynės reikalus. Bet dabar jos visai mažai aukoja ir nieko neveikia. Štai kad atėjo atskaita iš pareito Kenošiaus apvaikšiojimo, žiūrėjau atydziai, ar bus daug nus merginų aukotojų, ir štai matau vos tik vieną ir ta pati kur visados aukoja visokiems tėvynės reikalams p-lė P. Savickiatė. Kur yra kitos Kenošiaus merginos, kad ateina aukų rinkimas? Ar-gi jos pradėjo kvėpuoti svetimtaučių dvasia ir užmiršo, kad jos yra tos pačios motinos vaikai? Atėję į svetainę ant balių jos vargiai benori ir šokti eit su lietuviu, bet kad kok-sai svetimtaučis, o ir dar pilna burna chew-tabokos prisikimšęs pavadina šokti, tai jos bėga su mielu noru, nes žino, kad jįsai moka geriaus nešvariai patrinti ir palaužyti jas, ko savi uvožojanti lietuviai nedarys. Bet po jų viso tokio elgimosi, kad prieina laikas apsisvesti, tai tada tik jos pradeda sukti apie tuos pačius patriotus lietuvius, su kuriais pirmiaus netūrėjo nei kalbos.

Ateinanti iš Lietuvos laiškaai parodo, kad ten moterys ir merginos stoja drauge su vyrais prie gynimo darbo. Aukojai paskutinius skatikus ir net žibūčius nuo rankų, kurios turi. Ar neverta mūsų moterims ir merginoms pasekti Lietuvos moterų pėdomis ir prisidėti prie to bendro darbo ir jausties, jog ir jos yra Lietuvos dukterys?

Prie progos noriu pranešti Kenošiečiams ir apeliinkės lietuviams, kad ned., 26 d. gruodžio, š. m., Schlitzo svetainėje kalbės vienas iš didžiausių mūsų Tėvynės veikėjų, Dr. Jonas Šliupas, kuris neseniai sugrįžęs iš Lietuvos ir turi daug ką naujo mums papasakoti. Neužmirškite tos progos. Bijunėlis.

DAYTON, OHIO.

Neteislingai Apšmeizžia Tautiečius.

"Drauge" No 289-tam yra tilpės rašinėlis apie aukas Lietuvai, kuriame sakoma, kad parapionis sudėjo \$481.00 ir toliaus sako: vienok atsiranda ir išgamų, kurie tik pašiepia aukotojus, tik ačiu Dievui, kad tą pašiepiamą daro ne tie, kurie priklauso prie parapijos, bet mūsų tautiečiai ir laisvamaniai. Pasirašo kun. M. Cibulskis.

Aš turiu pasakyti, kad klebonas visiškai esi apsilenkęs su teisybe. Toji suaukuota suma \$481.00 nėra vienu parapijonų, bet yra gan gerokai pridėta tųjų tautiečių ir laisvamanių, o ypač A. L. T. S. 34 kp. narių.

Toliaus klebonas vadina išgamoms už pašiepiamą aukotojų, tautiečius ir laismanianius. Tas visiškai netiesa yra. Gal klebonas išranda pašiepiamą tame, kad jįsai pasiuntė du kolektorius ir vienas buvo tiek and drąsos pažėngs beržinės, kad jįsai nekalbėjo apie reikalą, o tiktai koliojos: ir Lietuvos Misiją keikė.

žinoma, kai-kurie tautiečiai ir paklausė, kas juos įgaliojo rinkti aukas, ir per kur bus siunčiamos, tai jie atsakė, kad nežina.

Tai A. L. T. S. 34 kp. mėnesiniame susirinkime nariai, kurie buvo neaukoję virš minėtiems kolektoriams, suaukojo ant vietos 100.50, o S. L. A. 105 kp. iš izdo paaukojo dar 100.00, o tris valdybos kuopos nariai 10.00. Visi yra pasiūsti per Lietuvos Misiją \$210.50. Tai tur but už tai mus išvadino išgamomis. Geriau pačiam klebonui tiktų išgamos vardas. Štai faktai rodo: Jeigu klebonas nebutum ardes vienybės L. L. Bonų pardavime, tai būtų buvę išparduota ne už \$3000.00, bet už \$15,000.00. Jeigu butum tų aukų rinkime gerai užvedęs darbą, tai būtų surinkta tris sykius daugiau, kaip dabar yra surinkta. Jeigu butum tiktai krikščioniškai elgėsis, o ne cariskai, tai be abejonės butume buvę parapijonais ir katalikais.

Tai už virminėtus dalykus turi patsai ant savės pasiimti atsakomybę, o ne tautiečiams ir laisvamaniams primesti.

Jer. Urbonas.

SHELTON, CONN.

Puikus Sumanymas.

Lapkričio 28 d. sumanius Jurgiu Adomavičiumi ir Antanu Krugeliu parinkti aukų Lietuvos našlaičiams kenciantiems badą ir šaltį Lietuvoje, pereita per grincias ir surinkta 5350 aukšinių Lietuvos našlaičiams. Puikus pavyzdys ir kitų kolonijų lietuviams daryti tokius sumanymus. Aukojai šios ypotos po 5 doliarus: J. Adomavičia, J. Griskauskas, M. Kaminskas. (Kiti davė 1 ar 2 dol., bet jų vardams nėra vitos "Sandaroje." Red.). Surinkta su smulkiais aukomis \$76.86. Pinigai pasiūsti Lietuvos Misijai. A. Krugelis.

CHICAGO, ILL. (NORTH SIDE).

Gruodžio 5 d. Lietuvos Gelbėjimo Draugija surengė vakarėlį su prakalbomis. Kalbėtojas buvo pakviestas adv. Bračiulis, katras dabar yra pargrįžęs iš Lietuvos. Daug naujienų papasakojo, ką jis matęs Lietuvoje. Žmonės labai atydziai klausė, ir daug iš mūsų komunistai labai ramiai užsilakė — nors tuomi galima pasigėrėti, kad triukšmo nekėlė. Aukų, žinoma, jie neduoda. Jiems nerupi Lietuvos likimas.

Taipogi dalyvavo choras, katras savo jausmingomis dainomis publiką palinksmino. Buvo dainuota duetų ir solo. Muzikantai taipgi už dyką pagrajino. Pelnai liko \$89.00. Pasiūsta per L. G. D. kasierių Dr. Kulį Lietuvos Misijai. A. Valtas.

BRIDGEPORT, CONN.

Iš Liet. Laisvės Pask. Stotės Veikimo.

Gruodžio 1 d. surengtos prakalbos, kurias atliko drg. V. Vaškas. Pasakė trumpai patriotišką prakalbėlę su iliustruotais paveikslais, agitūdamas už paklopus Bonų pirkimą.

Jojo prakalba, kaip girdėtis publikos neužganėdino, todėl, kad jojo prakalboje yra stoka politinės taktikos, kurios šiandie mūsų žimesni kalbėtojai prisilaiko. Patartina ir, drg. Vaškui plačiau studijuoti lietuvių politiką.

L. L. P. Bonų pardavinėjime ir aukų rinkime pasekmės mažos. Priežastis ta, kad šiame mieste ištiko visuotina bedarbė, galima sakyti didžioji darbininkų dalis likosi be darbo ir nematyti pagerėjimo. Bet dar galima gėrėtis, kad randas ypatų lietuvių tarpe, kurie atjaučia Lietuvos padėjimą ir prisideda su gausiomis aukomis tėvynės gelbėjimo valandoje.

Suaukuota Lietuvos Šaulių

Fondan \$36.50, iš stotės izdo dėta \$13.50, kas sudaro \$50.00.

Paskutiniame stoties susirinkime nutarta parengti balius; pelnas paskirtas Liet. Šaulių Fondan. Sekantis stoties susirinkimas bus pirmą seređą po Naujų Metų.

Aukojusių vardai per minėtas prakalbas Šaulių Fondan: J. Eidevičia \$20.00; J. Baltušnikas 5.00. (Mažiau penkių dol. davusių vardais negarsiname. Red.).

Presos Komisijos narys, A. Sapięga.

NASHUA, N. H.

L. L. P. B. Komitetas Miega. Kiek teko iš laikraščių patemyti, tai kai-kuriuose miestuose L. L. P. B. paskirtą sumą ir perviršina, o po kitas visas bruzda šiek-tiek. Taigi aš ir norėčiau pasakyti, kad vietinė L. L. P. B. stotis dar yra, bet jau gali sakyti sulūžus, kaip "žebroko" vežimas. Iš to jau galima spręsti, kokis jos veikimas per paskutinius šešis mėnesius, teko patirti, tai netik nebuvo parengę jokių prakalbų, ar tam panašių, bet ne paprasto susirinkimo nebuvo susaukę. Turiu paminėti, kad tarp kom. narių, tai iždinkas A. Traivaičius geriausiai darbuojasi: jis nors pasitikęs žmogų pasiulina pirk Boną, ir tik taip jis daugiausia išpardavė, kai-kurie kiti nariai tai gėdindavosi ir pasiulyta Boną. Kaip tik pagirsta, kad tveriasi kokia draugijėlė, tai ir taikosi, kad įsigauti komitetan, o užduotis atlikti taip kaip Dievas duos. Neteiko patėmit, ant kiek sumos Bonų čionai buvo paskirta parduoti. Ča yra apie 1500 lietuvių, privalėtų išparduoti Bonų nors už 15,000 dol., o dabar vos tik aplink \$4,000 dol. išparduota.

Aš patarčiau L. L. P. B. Kom. greit sušaukti susirinkimą, ir kurie nariai nieko neveikia, tai jų vieton išrinkti naujus ir pradėti darbą energingai. Tada nereikės po krautaves susirinkusiems kalbėti, kad Nashuas lietuvių apsileidę, nepreka Bonų ir t. t. Pradėkim darbą, o bus ir pasekmės.

Nashuas Lietuvis.

RACINE, WIS.

Labai buvome išsilgę T. M. D. knygų, bet neseniai gavome "Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje", tai naudingos ir labai svarbios dabarties laike knygos. Nudžiugome ir padarėme galą daromiem išmėtinėjimams, kad, girdi mes imame mokesčius, o knygų neleidžiame. Išmėtinėjimai buvo, žinoma, teisingi ir per porą metų prisiejo girdėti visokių kalbų. Bet dabar, sulaukę atlyginimą už 1919 metus lapkričio 19 dieną sušaukėme 121-mos kuopos susirinkimą ir pasidaliname knygas. Visų narių buvo užsiganėdinimas. Prisirašė du nauji nariai: M. Vijunas ir T. Varanis. Ir visi kiti nariai, kurie nebuvo užsimokėję už šiuos metus visi užsimokėjo. Nariai sako: "kur tu, brolyti, nemokėsi gaudamas tokias geras knygas, tik mes galime didžiūtiotis, kad križį pergyvenome ir dabar mes atsigriebėme. Turime visi imtis už darbo."

121 kp., kaip ir visos kitos, nors negavė naujų leidinių per du metus, bet mūsų kuopa vis krutėjo, vis laikydavo susirinkimus. Narių turime 32. Kuopos kasoje \$40.85. Bet trumpu laiku mes tikimės kaip narių skaičių, tai ir kasą padidinti dvigubai. Nelaimė tik, kad pas mus didelė bedarbė, antra, buvęs kuopos rašt. Jonas Bakutis ap-leido Racine, kas sumažino mūsų darbuotojų skaičių.

Kuopa nutarė šiuos dalykėlius: rengti vakarus gerai progai pasitaikius, nunuomoti daržą sekancios vasaros piknikams ir kitų dalykų. Ant kiek tik aplinkybės leidžia mus privalumas

yra darbuotis. Knyga, tai darbininko žmogaus geriausias draugas. Tat visi prie darbo, kad įgijus daug gerų T. M. D. drai knygų. M. Kasparaitis.

NORWOOD, MASS.

Gruodžio 12 d. vakare buvo prakalbos, surengtos šv. Kazimiero (Lenkų karaliačio) pažėpinės Dr-stės. Kalbėtojai buvo: vietos kun. Taškunas ir Gudas su Kneiziu iš So. Boston'o. Kunigas aiškino, ką reiškia klerikalas ir bandė susirinkusius įtikinti, kad lietuviai krikščionys demokratai nėra klerikalai, ir kad čia nė vienas laisvamanis negalėtų prirodyti, kad krikšč. demokratai yra klerikalais. Gerai, kunige, jeigu jau taip stiprus jus argumentai, tai kodėl bijotės taip vadinamiems laisvamaniams leisti pasiaikškinti, del ko kunigų vadovaujama partija vadinama klerikalų partija?

Antras kalbėjo Gudas, bet nieko pažymaus nepasakė. Po jo kalbėjo Kneizis. Šitas vaikėžas nupasakojo, kad darbininkų išganymas krikščioniškoje demokratijoje. Tam kalbėtoju rodo visai nežinoma krikščionių demokr. inkvizicija ir baudžiamos iš praecties, taip-gi ir dabartinės Lenkijos krikščioniška demokratija, nes jis apie tai njeiko neprisiminė. Beje, Kneizis savo kalboje prisiminė, kad po jo prakalbos, jei kam bus nėaišku, tai leisias pastebėti, bet pabaigęs savo kalbą tuo išspruko nuo estrados, kad iš publikos nepareikalautų pažadėto balso.

Zanavykas.

WESTFIELD, MASS.

Prakalbos.

Buvo surengtos prakalbos At-las Rubų B-vės ir Boston, Mass. Kalbėjo D. Klinga ir Jarašas. Diena buvo negraži, biskį lynojo, tai publikos nedaug atsilankė. D. Klinga daugiausia kalbėjo apie Lietuvos dabartinį padėjimą. Bonas parduota už \$50.00 ir aukų šauliams 15.35. Aukojai 10.00 Juozapa Ramanauskienė, Boną A. Gicevičius.

Krutami Paveiksiai.

Lietuvių Filmų B-vės antra serija daug geriaus nurodė. Publikos prisirinko pilna svetainė. Pilietis.

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Mechanikų Sąryšio 7 kuopa surengė prakalbas 48 Green St. svetainėje, Gruodžio 9 d. Prakalbų tikslas buvo su-pažindinti žmones su mechanika ir industrija. P-nas J. Segevičius gana puikiai pabriežė, kokia svarba yra prigulėti prie L. M. S. Ir gana puikiai nupiešė apie industrija, kuri laukia Lietuvoje pargrįžtant lietuvių iš Amerikos, idant ten padėti pagerinti buvį Lietuvos ir pačių turimų pargrįžusių iš Amerikos. Idant tą darbą atlikti, reikia prigulėti prie L. M. S., kuris turi užsibrėžęs, kad ko greičiausia pradėti darbą Lietuvoje; užvedimo mašinų, medinių baldų fabrikų ir t. t.

Ateina žnios iš Lietuvos, pranešančios, jog ten plati dirva visokiems geležiniams ir mediniams išdirbiniams.

Po prakalbų buvo rodomi paveiksiai arba vaizdeliai iš industrijos srities. Buvo matyti, kad žmonės labai interesuojasi. To-del butų malonu, kad žmonės sūbrustų prie to darbo savo naudai ir žengtų žingsnis po žingsniui prie geresnės ateities.

Ten Buvęs.

PATERSON, N. J.

\$300 Lietuvos Šauliams Perlažiaus Apskričio kp.

Pora sąvaičių atgal J. Kamins-kai gavo laišką iš Lietuvos nuo savo brolių iš Perlažiaus su apra-jymu lenkų žveriskumo Lietuvoje; ir šaukėsi į Perlažiaus pavelbos padėti jiems išvalyti Lietuvą.

Patersono lietuviai Perlažiaus-kiai tokią žinėlę gavę nepasiliko kurčiais: Gruodžio 13 d. sušaukė visus Perlažiaus lietuvius į sandariečių svetainę. Susirinkime buvo skaitytas anas laiškas. Susirinkusieji visi vienu balsu sušuko: Broliai Perlažiaus! padėkim mūsų broliams išvyti lenkišką smėklą iš Lietuvos! Po tos "rezolucijos" tuojaus pasi-pylė penkinės, dešimtinės, dvidešimtinės ir penkiasdešimtinės, kad į kelias sekundas sumetė 300 doliarų. Paskui buvo dar nuvaziavę į Newark'ą ir į Elizabeth pas savo kaimynus iš Perlažiaus. Girdėjau, kad ir iš ten atsivežė keletą dešimčių dolerių. Pinigus nutarė perduoti L. Misijai, kad persiūstų telegramu Lietuvos ir perduotų Lietuvos Šauliams Perlažiaus apskričio. kp. Na, o kur daugiau Perlažiaus apilinkės kaimynų? ar jums nerupi mūsų brolių ir mūsų tėvynės likimas? Taigi visi prie darbo: kas šautuvą, kas durtuvą siųskim mūsų broliams į Lietuvą, ir jie lenkišką šmarvę išvalys iš Lietuvos.

Sandariečių skaičius auga. Nors čia neseniai Sandaros 38 kp. gyvuoja, bet jų gyvavimas yra visiems pavyzdingas ir žinomas. Turi pasirandavoję savo kambary susirinkimams. Vakara sulaukė turim kur sueiti ir linksmai laiką praleisti. Jie daugiausia rupinasi Lietuvos likimu, ir kone visi yra pirkę L. L. P. Bonus, ir taip dikčiai aukojo Lietuvos Šauliams ir t. t. Jie myli lietuvius, kurie myli Lietuvą ir ko-voja už Lietuvos nepriklausomybę. Prie Sandaros priklauso tikri Lietuvos sunai. Lietuvos išgamų ir lenkbernių jie nemylė.

Sandariečių skaičius auga, žėdna sąvaitę prisirašo po 3 ir po 2 į Sandaros 38 kp. No ir kėgi nesirašyti? turim gerą laikraštį "Sandara", turim savo kambary, kur žėdnas vakaras turime kur sueiti ir linksmai laiką praleisti. Žodžiu sakant, viskas einas, kaip ant mieliu.

Bet štai nelaimė: aš girdėjau, kad Patersono moterys ir merginos žada "pakelti" revoliuciją prieš visus sandariečius, kad jų tie senberniai penrima į sandariečių eiles. Jos pareiškė: jeigu vyrai nepriims jų prie Sandaros 38 kp., tai jos busią privertos tverti naują Sandaros kuopą arba kelti revoliuciją. Na, moterėlės ir merginos, kam jums pykti ant mus ir revoliuciją kelti? mes pasiduosime geru Valio, visos ateikite į Sandaros svetainę, 63 Somer St. ir prisirašykite prie Sandaros.

Aš labai norėčiau paliuosuoti Patersono kai-kurias paneles iš "amžinos" vergijos, arba, geriaus sakant, iš žydelių ir italų vergijos. Kiek jos turi vargų belaukdamos ant kampo, kol sulaukia žydelį, ar italą, kiek jos "šalčio" pagauna ir, žinoma, "šaltį pagavę" turi važiuoti ant "šiltų vandentų". Taigi aš, norėdamas išgelbėti iš tokios "nevalios", kviečiu visas Patersono lietuvaites rašytis į Sandariečių eiles, prisirašius nereikės jums visokios "nelaimės" kėsti ir į "šiltus vandenis" važiuoti. Sandaros 38 kp. susirinkimas bus Sausio 3 d., 1921 m., 63 Samar-gatvė, Sandaros kambaryje. Pradžia 7 v. vakare.

Patersono Sandarietis.

ANSONIA, CONN.

Ansoniečiai juda ir gausiai remia Lietuvos Šaulius, ir perka bonus ir kartu pritaria Lietuvos Misijai, kurios klerikalai neapkenčia. Čia paminėsiu pasekmes ansoniečių prakalbų 14 d. lapkr. Kalbėjo Liet. Misnarys Kun. J. Žilius ir adv. F. J. Bagočius. Aukų surinkta 400 dol. ir bonų išparduota už 700 d., tie pinigai likos perduoti Lietuvos Misijai.

Vėliaus, 21 d. buvo šv. Antano dr-tės mėnesinis susirinki-

mas, ir iš draugijos izdo paskirta \$50.00 Šauliams ir 34 dol. suraukta narių, viso kartu pasistata Lietuvos Misijai 84 dol.

Toliaus 28 d. Sv. Kaz. dr. jos susirinkime ir-gi vienbūviškai pasiskyrė ir pasiuntė Lietuvos Misijai 50.00. Tą pačią dieną D. K. V. dr. tės susirinkime ir-gi pasiskiria šimtinę.

Tik man net širdį sopa, kad mes iš dirbtuvės parėję einam grūdičia nuo grūdičia ir renkam aukas nuo savo brolių lietuvių, bet del-ko negali musų lietuviški kunigėliai užsakyti bažnyčioje, kad šandie susirinkit į svetainę vakare ir pasakės nors menką prakalbėję galėtum surinkti daugias aukų, kaip mes kad vargštam per visą nedėlią. Čia aš tariu tikrą teisybę: kas jie—ar ne lietuviai? Ir iš ko jie užsilauko — ar ne iš musų lietuvių, delko jie neremia Lietuvos reikalų? Turbut delto, kad jie nori, kad musų Lietuvą valdytų lenkai ir butų ponais ant musų lietuvių. Čia vėl klausimas, delko mes nesuprantam nuo tų Żeligowskio bernų atsitraukti? Broliai ansoniečiai, nors jus neklausykite tų, kurie eina prieš Lietuvos Misiją ir L. Laisvę

V. J. S.

TORRINGTON, CONN.

Torringtono lietuviai da nepailso aukų rinkti, kaip tik suranka, tuo ir pasiūnia. Taip pat Lietuvos Gelbėjimo Draugija nenumirė, šaukė Torringtono lietuvių visų dr. jų prieita metų komitetus susirinkti į švento Vincento Draugijos salę 26 d. gruodžio, 1920, nes yra naujiena. Neatbutinai prašom susirinkti, vyrai ir moterys. Kviečia komitetas arba L. G. Dr. jos pirmininkas D. Diskavičius.

AMSTERDAM, N. Y.

Grud. 5 d. A. L. Kliubo svetainėje buvo prakalbos gerb. Dr. J. Šliupo. Surengė A. L. T. S. 67 kp. bendrai su L. G. Bendrovės įgaliotinių P. Laū.

Pirmą sykį bunant su prakalbonis Dr. Šliupui publikos tiek priėjo, kiek svetainėje galėjo tilpti. Vėliaus atėjusieji turėjo grįžti, nes ne betilpo. Pagerbimui nepašalindavo veikėjo pirmiausini buvo sugiedotas Lietuvos himnas, skambinant pianu K. Kazlauskui. Susirinkimo pirm. P. Lalas perstatė gerb. kalbėtoja. Kalbėjo apie Lietuvos kaimynus nus draugus ir priešus, ir nurodinėjo, kiek blėdies padarė lenkai Lietuvai. Taipgi aiškino Lietuvos žmonių pasišventimą už laisvę ir nepriegulmybę ir dirbimą musų žmonių ir partijų bendrai su Lietuvos žmonių išrinkta valdžia. Ragino Amerikos lietuvius padėti Lietuvos Misijai perkant ir agituojant už L. L. P. Bonus ir aukas Lietuvos reikalams siunčiant ne per kokius partuviškus fondus, bet per Lietuvos Misiją. Išpeikė tuos, kurie renka aukas ir sako, kad tai Lietuvos reikalams, bet paskui suvaratoja partijos reikalams. Priminė, kad taip daro kunigų Tautos Fondas ir jų Raudonas Kryžius, bet užtai, sako, ir atskaitos neišduoda ir negali išduoti

Dr. J. Šliupo prakalba komunistėliams taipgi nepatiko. Kviečia Dr. Šliupas pirkti akcijų Lietuvos Garlaivių Bendrovės. Kiek teko sužinoti, nupirko virš 20 akcijų, kiti pasizadėjo vėliaus pirkti. Aukos buvo renkamos L. S. ir Lietuvos Universitetei. Šauliams surinkta \$93.36, Universitetei \$22.75. Abelnai sakant prakalbos pavyko ir tarp žmonių paliko gerą mintį Lietuvos laisvei.

Plietis.

BALTIMORE, MD.

Grudžio 5-tą d. buo parengtos L. R. K. rėmėjų draugijos prakalbos. Kalbėjo kun. Petraitis. Visos kun. Petraitio kalbos negirdėjau, negaliu daug ką nei

pasakyti, ką kalbėjo išpradžios, tik galiu pasakyti, kad karštai ragino pirkti L. L. Bonus. Sako: mes būvome prižadėję L. Misijai, kad išpirksime už 10 milijonų L. L. Bonų, vienok da ikišiol neišpirkome nei už 5 milijonus. Kas tame kaltas: L. Misija, L. Valdžia, ar kas kitas? — tai ne mano dalykas aiškinti, bet kad mes kalti už neišpirkimą tų 5-kių milijonų dol. per metus laiko, tai turime prisipažinti. Vienok mes turėsime išpirkti ir išpirksime už tuos 5 mil. Sako, lietuvis yra lėtas ir ramus, kol išjudini, bet kaip išjudini, tai jau jis eina. Ir neišpirkimas tų L. L. Bonų reiškia, kad vietuvis da nėra išjudintas. Bet kaip tik mes juos išjudysime, tai ir bonai tuo bus išpirkti. Už tai mes neturime tylėti, turime visur varyti agitaciją už L. L. Bonus, taip, kad tarpe musų nesirastų anei vieno lietuvi, kuris neturėtų L. L. Paskolos ženklelio.

Kalbėdamas apie lenkus pasakė, kad mes su lenkais kitaip neturime kalbėti kaip tik pasistatė kanuoelę, ir kulka į kaktą. Trumpai kalbėjęs apie teikimą kareiviams pagelbos, pertraukė savo kalbą.

Antru kartu kalbėjo apie L. ekonominį padėjimą ir karštai ragino visus dėtis prie įvairių lietuvių bendrovių. Sako: mes turime turėti savo laivyną, savo tramvajus, savo elektra ir, žodžiu sakant, mes turime turėti savo rankose viską, jeigu mes norime būti laisvais, kaip politiskai, taip ir ekonomiskai. Tada nė bolševikų paš mus nesiras, nė jie neturės ką griauti, kada viskas bus pačių žmonių rankose.

Kalbėdamas apie bolševikus, jų daug nenupeikė: Sako — bolševikai atliko naudingą darbą išgriaudami tą, kas buvo bloga. O kad prie tam buvo sykiu ir kerštas Rusijos per daug metų nukankintoms liaudies, tai žinoma, bolševikai peržengė ir savo rubežius ir kaipio tokie ilgai negalės gyventi. Toliaus pasakė, kad ir Amerikoj greitai žmonių kerštas išsiverš, nes taip ilgai negalės žmonės kęsti, nes per daug jau neteisėngai yra išnaudojami. Turės kilti ir greitai laiku revoliucija, kad išgriauti tą, kas yra bloga.

Aukų L. R. Kryžiui tapo surinkta 400 doliarų su centais.

Grudžio 6 d. buvo laikytas Lietuvos Amerikoniskos Rubių Išdirbystės B-vės susirinkimas, kuriame buvo skaitytas laiškas iš L. A. R. I. B-vės centro, kuriame buvo pranešta, kad ekspertas p. J. Gudžiunas lapkričio 10 d. jau išvažiavo į Lietuvą, bet pakelyje pirmiausia sustos Anglijoje ir Vokietijoje, apžiūrėdamas verpmo ir autimo mašinas, ir kur bus parankiausia, ten ir pirks. Taipgi buvo pranešta, kad apie Sausio 1-mą, 19-21 m. išvažiots kiti du direkeijos nariai ir pradės jau tikrai darbą Lietuvoje. Ant galo buvo perskaityta visų metų bendrovės atskaita, iš ko pasirodė, kad L. A. R. I. B-vės sukeltas kapitalas siekia virš 40,000 dolerių.

P. Jaras.

NORWOOD, MASS.

Pereitą vasarą vietos klerikaliskos draugijos kartais savuos parengimuose turėdavo taip vadinamo "naminio alaus", iš kurio gerą biznį padarydavo ir tuo klerikalai išpaikino publiką — jei kurios draugijos rengdavo kokią pramogą be "nam. alum", tai publikos tiek nesurinkdavo. Mat "boikotuoja", kam be alaus. Taigi šventos Katrynos draugija ir-gi sumanė parengt šokių su "nam. alum", kad iš to pasipelnyti. Šokiai buvo 20 d. lapkr. Publikos buvo pusėtinai daug, bet apie 12 val. nakties baigiantės publikai skirstytis iš svetainės, vietos komu-

nistų lyderis (kriaučiukas) sustumdė su kitu žmogum, bet to vakaro šeiminkės moterys tuodu kertuku perskyrė ir išvare lauk iš svetainės. Bet dar prie svetainės kriaučiukas pradėjo ir prie kito žmogaus kabytis, tai moterys tą kriaučiuką nuvija ir nuo svetainės ir viskas užsibaigė. Bet kai-kurios vakaro rengėjos pasakoją, kad "komunistai" tyčioms norėjo sukelti "baderį" tam vakare, kad davus policijai progą prisikalbinti prie minėtos moterų draugijos surengto vakaro. Mat, ši draugija daugiau linkus prie tautininkų, negu komunistų ar klerikalų, bet vis-gi minėta draugija negali pagirti, kad ji paseikė klerikalų, rengdama šokius su alum. Bet "Darb." koresp. (nu. 138) minėtus šokius bauriai neteisėngai aprašė, jis pasakoją, kad su buteliais taip susidaužė galvas ir šonkaulius, kad daktarai turėjo darbo iki atitaisė šonkaulius, ir rašo, kad tų razbajų pradėjo vadas sandarietis L. D. ir kad atvykė Dėdės Samo tarnai apmalšino šiek-tiek mušeikas. Jeigu priparodys "Darbininko" korespondentas, kad su buteliais kas mušėsi ir prirodys kad L. D. yra sandarietis, dar kurį "Darb." vadina sandariečių vadovu, ir kad priparodys, kad policija atvyko mušeikas malšyti, tai aš be jokio išsiderėjimo leptelsiu visą kvoterę į kunigų tašė — Tautos Fondą. Taigi geras katalike, jeigu drįstate tokią bauriųjų koresp. rašyti, labiausia stengėtės apšmeižti sandariečius, kurie nieko bendro neturi su mušeikomis, tai atsakykite į minėtus reikalavimus be jokio išsikraipymo, jeigu jus ten teisingai rašėte.

Kupiškėnas.

HYDE PARK, MASS.

Išgamos Pasirodė.

Lapkričio 17 d. vietinės Lietuvos Dukterų ir Sunų Dr-tės tulas narys buvo inėšęs, kad paukuoti iš Dr. jos kasos Lietuvos apsigynimu nuo prošepanų. Dauguma narių tam pritarė. Kad net pradėjo rankomis plotti, bet musų komunistams tas buvo skaudus smugis. Minėta draugija sąžirės niekam nevaržų, tai ir minėtų paukščių čia yra porą net į valdybą įlindę. Jie pradėjo šaukti, kad Lietuvai nereikia duoti jokios pagelbos, girdi nuo lenkų. Girdi, tas yra buržujų darbas, kam ją remti. Man nuostabu, kokią jie valdžią rem, ar poliakų kraujagierių? Ar musų vadinama darbininkų partija taip juos apšvietė, kad jie nori lenkamis gelbėti savo tėvus, brolius ir seseris skersti, ir savo tėvynę terorizuoti? Artokiems netiktų vardas Judosijų-pardavikų? Jie pradėjo šaukti minėtame Dr-tės susirinkime ir sugriovė susirinkimą, kad likos be pabeigos ir tas gero tėvynainio inėšimas likosi be pasekmių. — Bet sekantį susirinkimą vėl inėšimas bus atnaujintas ir bus nubalsuota visuomenės.

Gerbiamai Hyde Park lietuviai, kurie pasivadinę Lietuvos sunais r dukterimis, prašau ir pasilikti sunais ir dukterimis ir sekantį susirinkimą atelkite ir paduokite balsą už vargstančius ir kovojančius su lenkais brolius už musų tėvynę Lietuvą ir tarkit žodį, kad tikrai turime paukuoti arba pasilikti po lenkų vergija ir užsipelnyti išgamos vardą, kaip anie komunistai.

Lukščių Jonas.

NEW HAVEN, CONN.

Geros valios liet. aukojų Šauliams. Pinigai pasiūsti L. Mis., vardus čionai paskelbiame: Matėušas Juozunas L. L. Pasko- Jos boną 50.00 iš New Haven, Conn., Simonas Yonukevičius 10.00 New Haven, Conn., Feliksas Ralis iš Branford, Conn. 10.00., Antanas Galdauskas iš

Brandford, Conn. 10.00.

21 d. lapkričio krikštynose pas Juozapą Masiulį per sumanytą gero tėvynainio V. Yekavičiaus paaukoto keletas grašių Šauliams. Viso labo krikštynose — \$7, kartų pinigais 37. ir L. L. P. Bonų 50.00, visais kartų 87.00.

Jusų K. A. Makarevičius.

NEW BRITAIN, CONN.

Iš Jaunimo Veikimo.

Čia jaunimas labai išsiskirstęs po įvairias draugijas: viena jaunimo dalis priklauso prie dailės draugijos "Varpo", kuri daugiausia užsiima lavinimosi lošime teatruose ir dainose. Varpo choras vada energnigas chorvedis P. P. Bruzgauskas.

Antra jaunimo dalis (nors daug ir to paties) priklauso prie Lietuvos Laisvės Sargų 26 kuopos. Šis jaunimas ir-gi dirba biskį dailėje, bet daugiausia pasišventę dirbti Lietuvos labai kaip tai: renka aukas šauliams ir patys nesigaili savo centų.

Čia yra komunistų, nors labai mažai, apie pusę tuzino, ir jie veikia atskirai, bet jų veikimas yra be pasekmių. Mat jų veikimas yra toks, kad kam pakenkus. Štai kada pradėjo Lietuvos Laisvės Sargai tvirti savo organizaciją, tai musų bolševikėliai pradėjo mētyti lapelius su bauriais aprašymais, idant pakenkus, bet jų tos pastangos nieko negelbėjo. Pastaruoju laiku komunistų bobelka sumanė sudemoralizuoti "Varpo" dailės draugiją, tuojaus pati prisidėjo ir pasikvietė dar kelis savo pasekėjus ir sutvėrė lietuvių vardu dailės draugiją, kurią užvardino "Vilija", bet tas viskas ir-gi be pasekmių. Varpiečiai dirba su pilna energija ir jiems visuomenė britaria. Kaip girdėjau, ta bobelka ir kiti jos pasekėjai nori suregti teatrą "Pirma Meilė" ir "Veidmainystė", antra — operetę gerb. M. Petrausko "Velnius Išradėjas." Kur reiktų pasirinkti lengvą komediją pradžiai lavinimuose teatruose, tai jie jau nori paimti pabaigą scenos, dar nematę pradžios. Atsiminkite savo praeitį: kad loštant "Mirgą" apturėjote gėdą už sudarkymą veikalų. Mat musų komunistai nežiuri, kad butų kas gerai atlikta ir iš to turėtų naudą patys ir kiti.

Kaslink veikalų "Meilė ir "Veidmainystė", tai tiek turiu pasakyti, kad suvienijus visos didesnės pastangos, tai gal ir butų galima pastatyti, bet ir tai negreičiau, kaip už poros metų, kadangi tas veikalas yra klesiskas ir reikalauja artistų, kokių pas komunistus nėra.

Kiti veikia ir darbuojasi Lietuvos gerovei, bet komunistai, jeigu ką ir surengia, tai viską atiduoda rusams - bolševikams. Gėda tokiems lietuvių išgamos ir tautiskame name pasirodyti, o da labiaus sugrįžti į laisvą Lietuvą, kuomet jų vardai bus pagarsinti išgamos ir Lietuvoje.

Vargo Bernelis.

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaudamos šios knygos:
16. Aukso Veršis. Vieno velkmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pustl. 35 15c.
25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pustl. 32 10c.
26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parasė Dėdė. Pustl. 48 10c.
27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradaris ir Jurgis Stefanos. Geležinkečiai. Parasė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pustl. 48 20c.
28. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholm 1918 m. Pustl. 162 Kaina \$1.00
40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parasė Karolis Vairas. Kaina. 10c.
Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigų prisiūsti sekančiu adresu:
"SANDARA", Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

Kaledu Dovana

Geriausia dovana Kalėdoms, tai pinigų pasiūsti saviems į Lietuvą, pigus, naudokites progą. Nusiuntimas greitas ir gwarantuotas. Laivakorčių Agenturą į Liepoją, Hamburgą, Bremą, Rotterdamą ir Antverpą, į Lietuvą ir iš Lietuvos, atitraukiu šeimynas. Padarymas pasų kelionei ir kiti dokumentai, pavedime dalių birkiame ir pardavime. Pinigus siūskite per pašto Money Order. Atsakymui pridėkite 2c. krasos ženklelį.
JUOZO AMBRAZIEJAUS AGENTURA,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
TEL. GREENPOINT 4548. A. L. T. S. NARYS.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausias daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

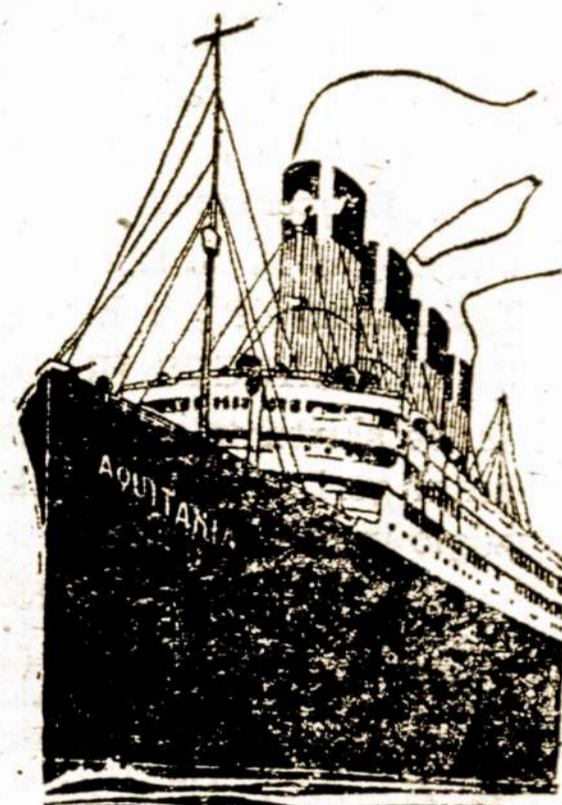
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

CUNARD LINIJA

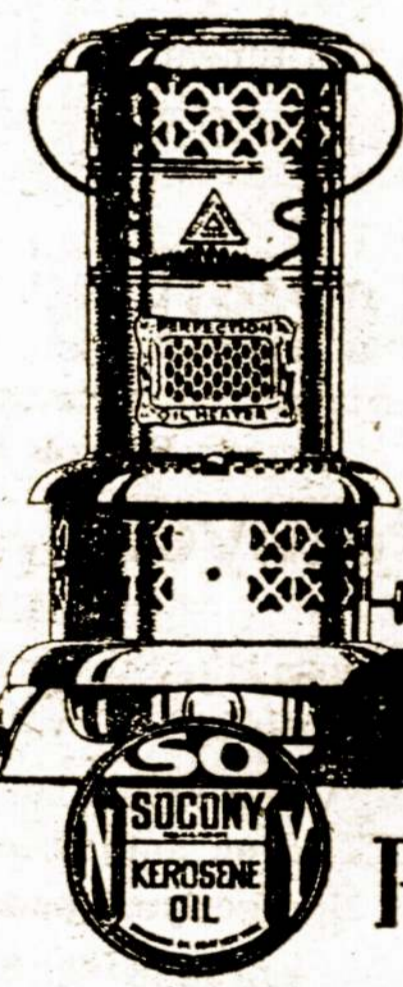
Laivas AQUITANIA
46,000 tonų.

ISPLAUKS VASARIO 3, 1921
į Cherbourg ir Southampton.

Trečios klesos kainos:
iki Hamburg. 125.00
iki Liepojaus \$145.00
Ir karės taksų \$5.00
Agentas yra Cunard Jusų mieste, kreipkitės prie Jojo.

Maloni Šiluma Šaltoj Dirbtuvėj

Vietoj pirkti įrankius kitiems metams, pasitaisyk darbovete, kad butų šilta ir snagu. Perfection pečius, kerosinu šildomas, suteiks šilumą bñe kada, ir į kelias minutes. Sulyginamai ekonomiskas šildymas. Visur ir višose dalyse namų. Kaip tai, virtuvėj, sveičių kambaryje ar valgių sankrovoje. Perfection pečius gali buti pagėdaujamas, šaltame žiemos laike. Perfection pečius duos šilumą per aštuonias valandas, su vienu galioju Secony kerosino.

Geresniam rezultatui, vartek Secony kerosina.

PERFECTION Oil Heaters

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

F. AD. RICHTER & CO., New York.

Gerbiamieji: Aplaukiu Bambino, kurį man siuntėte ir maldauju priimkite nuo manės širdingiausią padėką už taip didelę pagalbą, suteiktą mano kudiškiui. Prijėmęs kelias dozes, jis miegojo per visą naktį be prabudimo ir dabar jau nereikalauja daugiau užmigdymo liūliavimu. Aš nežinau kaip Tamstom dėknoti netik už suteiktą pagalbą mano kudiškiui, bet taipgi ir man, nes aš ir nesijaučiau gerai, kuomet mano kudišis kankinosi. Aš patariu visiems savo draugams vartoti šitą stebuklingą gyduolę.
A. K. Philadelphia.

Kudikių geriausias draugas

Duok jam vieną dozę einant guliti, jeigu jis yra neramus, piktas, netildomas. Greičiausia, jis turi vidurių užkietėjimą ir nebus linksmas kol negaus:

BAMBINO

Vaikai myli jį! Jie nori jo daugias!

Tikrasai turi Bambino lėlės paveikslą ant pokelio. Neprijimk pamėgdžiojimų, 50c. butelis vaistinyčiose arba 60c. su prisiūmimu, užsisakant tiesiai nuo: F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

Vietos žinios.

TALBOT STREIKO BĖGIS.

Viskas eina pasekmingai, tik tai kai kurie streiklaužiai bėgioja po grincias ir jiesko streiklaužius. Į tai visi turėtų kitaip atsisiurėti į tokius žmones, tai lietuviški streiklaužiai, bėgiodami vadinėja į tas dirbtuves, kur jie patys streiklaužiauja. Bet atminti, kad streikas, kaip buvo, taip ir tebėra, tik tai išskiriant lietuviški kontraktoriai ir jų seimynos, ir buvę manadžeriai ir keletas kitų tokių išgamų šašų, kurie šandie bando streiką laužyti ir nuo savo brolių darbininkų atimti paskutinį duonos kąsnį. Ir niekuomet neatsieks, jei kas sako, kad streikas užbaigtas, nes streikas yra taip, kaip kad buvo. Tie visi, kurie esate kalbinami streiką laužyti, turite suprasti ir žinoti, ką tokiems pasakyti, kurie patys budami išgamos ir streiklaužiais ir kitus tuomi nori sutepti. Tokiems agentams žinokit ką pasakyti, ir kai užsipelnysi, tai visi žinos, ko streiklaužiai yra verti. Tai musų lietuviški šašai užsitarnavo to tai aiškus daiktas.

Tiktai vienas darbininkui išganymas - organizacija, į kurią darbininkas priklauso. Tuomet ir savo pragyvenimą pagerina per unijas ir vienybę. Tiktai reikia vienybės ir solidariskumo, o tuomet bus tikslas atsiektas. O su tokiais streiklaužiais turėtų lietuvių visuomenė žinoti, ko jie yra užsitarnavę streiką laužydami ir darbininkų kraują gerdami. Ir jei į kokias draugijas toki žmonės priklauso, tos draugijos užduotis pareikalauti iš tokių šašų sustoti streiką laužius. Visiems lietuviams sarmatą daro toki išgamos, kurie šandie tokį purviną darbą atlieka. Bostono kriaučiai atsisaukia į visus draugijas be skirtumo, kas jos nebutų, privalumas tokiems žmonėms parodyti supratimą. Jei jam taip Talbot Co. akis apdumė, jei nėsarmatos ne turi taip darydami, dar kit jam tiesiog į akis: kas jam pasidarė, ar jau proto nustojo ir savo prieš proto gyvena. Tai aiškiai šandie tas parodo. Bet turime susiprasti ir nustoti streiką laužyti ir pažįstami jų paklauskit ir duokit patarimą, kad nustotų streiką laužę. Viskas gerai eina, tiktai laikykimės vienybėje, nes vienybė, tai musų balgybė. Tiktai reikia vienybės, musų bus laimėta ir tikslas atsiektas, bet turim laikytis visi, kaip vienas.

Taipgi patartina iš kitų miestų nevažiuoti į Bostoną darbo jieskoti, nes ir Bostone bedarbės ir sunku bus darbai gauti, o tiktai pinigų praleisite ir viskas. Kaip girdėti, dirbtuvės visai mažai dirba, kai kurios ir visai užsidarė, prasideda bedarbės, kaip kitur, taip ir Bostone sunku su darbais. Naujai atvykusiam negalima darbas gauti, tik daugiau vargo prisieina patirti. Tad patariam ant vietos gyventi. Kriaučių dirbtuvės kas sykis vis sustoja, o kitos jau keli mėnesiai stovi uždarytos.

Streikų komisija:

J. J. Peldzius,
J. A. Žerdeckas,
J. J. Lukauskas.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS!

Lietuvių Rakandų Bendrovė (FURNITURE STORE)

Parduodam visokius Rakandus užmokant ir duodam ant išmokėsio Užlaikom savo troką, pristatom daiktus į kitus miestus ir perkraustom iš vieno namų į kitus.

268 Broadway,

So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 839-W.

Kalėdų Didžiausias Balius!

Rengia Lietuvių Balso Draugija
Bus Kalėdų dienoje,

25 diena Gruodžio-Dec., 1920

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

Kampas E ir Silver Steets, South Boston, Mass.
Pradžią 2-rą val. po pietų ir trauksis iki vėlumai nakties

Nepraleiskite šio puikaus Balio. Turėsime skanių valgių ir gardžių gėrimų. Bus daug svečių ir viešnių-merginų iš kitų miestų. Tai bus gera proga vaikams susipažinti. Taigi visi Ura ant Baliaus!

GRAJIS GERIAUSI MUZIKANTAI
Visus širdingai užprašo Lietuvių Balso Draugija.

KONCERTAS ir BALIUS

RENGIA LSS. 71 KUOPA
SUBATOJE,

25 diena Gruodžio-December, 1920

KALĖDŲ DIENOJE,

MALTA HALL SALEJ,

40 PROSPECT STREET, CAMBRIDGE, MASS.

Prasidės 6 val. vakare ir tęsis iki vėlumai nakties.

Koncertas susidės iš dainų ir muzikos.

Dalyvaus dr-gas B. A. Simanavičius ir Providence, R. I. Keletas pianisčių lietuvičių ir Finų ir Žydų gabūs muzikantai.

GERBIAMI DRAUGĖS IR DRAUGAI LIETUVIAI!

Visi be skirtumo ant šio linksmo vakarėlio pasilinksinti. Muzikantai geri grieš lietuviškus ir angliškus šokius. Bus gardaus valgio ir gėrimo.

Širdingai kviečia LSS. 71 KP. KOMITETAS.

Metinis Balius!

RENGIA LIETUVOS DUKTERŲ IR SUNŲ DR-STĖ
SUBATOJE,

1 dieną Sausio-January 1921

NAUJŲ METŲ DIENOJ,

CYPRUS HALL,

40 PROSPECT ST., CAMBRIDGE, MASS.

Prasidės 2 val. po pietų ir tęsis iki 11:30 nakties.

GRAJIS "ALGIRDO ORCHESTRA IS MONTELOS.

PASARGA. Važiujant iš kštra reikia važiuoti iki Central skvėro tuneliu arba karu, o ten pat ir svetainė.

Šokiai! Ir Dar Koki Šokiai!

Rengia Dramos ir Muzikos Draugija "Gabija"

Petnyčioj, 31 Gruodžio 1920

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Prasidės 7:30 val. vak. ir trauksis iki 1 val. ryto.

Visus kviečiame į šį musų vakarą, pasitikti NAUJUS METUS su naujausiomis dainoms, muzika ir šokiais ir t. t.

Bus geriausi muzikantai Ed. Campbell's Orchestra.

Biznieriai, Garsinkites "Sandaroje"

DOVANOS KALĖDOMS

Diemantai, perlai, briliantai, auksai, sidabrai ir kitoki brangūs išdirbimai pritaikyti dovanoms del Kalėdų. Kaina teisinga ir labai prieinama kiekvienam darbininkui, kuris pirs nors už vieną doliarį vertės, tam duosime gražų sieninį kalendorių arba gradusninką. Kalendorius parodo jusų gimimo dieną ir kokis akmuo priklauso į jusų žiedą. Taigi pirkdami žiedą sau arba jusų draugei niekadus jusų pinigai nenueis veltui, o nusipirksite laimę.

P. VALUKONIS,

375 Broadway, So. Boston, Mass.

Nauja Eilių Knyga

Svetimaj Padangėje

Pasaulio Verpetuose

Knyga didelio formato: 7X10 colių, 200 puslapių, gera popiera ir graži spauda, papuošta su daugeliu venetų ir autoriaus paveikslu.

Eilės, dainos ir prietiekiai, šešiuose skyriuose. Viso telpa porą šimtų įvairių eilių.

Parašė ir išleido A. J. JOKUBAITIS

Kaina knygos \$2.00, bet del sandariečių mes parduosime per 30 dienų tiktai po \$1.25, todėl, pasinaudokite šia proga, užsisakykite tuojaušią knygą, tuom pačiu paremsite "Sandarą."

Užsisakant ir pinigus siunčiant, adresuokite:

"SANDARA"

327 E St., Bank Bldg.,

Boston 27, Mass.

\$2,110,500.00 Doleriu

VERTIES MURINIŲ IR MEDINIŲ NAMŲ TURI BUTI PARDUOTI Į 60 DIENU.

Milijonierius iš New Yorko atvažiavo į Bostoną išparduoti visus savo namus Dorchesteryje, Back Bay, Brookline, Newton'e, Brighton'e, Roxburyje, Boston'o mieste ir apilinkėje.

Savininkas atvažiavo į Boston'ą ant 2 mėnesių laiko, idant išparduoti apie 250 puikių medinių ir pirmos klesos murinių namų, o mes, LITHUANIAN AGENCY prižadėjome jam išparduoti visus namus, jeigu jis duos mum tikras prekes ant žėdno namų.

Savininkas pasakė taip: "Jeigu kas norės pirkti namus Boston'e, tai negalės gauti niekur pigiai, kaip nuo manes, užtai, kad aš atvykau į Bostoną ne del ko kito, kaip tik išparduoti mano namus. Jeigu pirkikas pasiulys nors kiek daugiau, negu Banka turi skolos, tai aš ir parduosiu".

PREKĖS NAMŲ NUO \$8000 IKI \$155,000.,

ĮMOKĖTI REIKALINGA PO \$1000 IKI \$10,000.,

LIKUSIOS SUMOS BUS ANT LENGVŲ IŠLYGŲ.

Todel, kas turite mažiuskus namus ir kiek nors pinigų, galite įgyti puikų murinį namą bile kokioj vietoj, ir kur geriau patiks. Mes aprodysim jums visus namus.

Mes budami šitame biznyje per 10 m. dar tokios progos nebuvo pasitaikę kad taip pigiai ir ant tokių lengvų išlygų būtų galima pirkti tiek daug ir tokių puikių namų, kaip kad dabar gavome ant pardavimo.

Lietuviai su pinigais iš toliaus važiuokite į Bostoną tuojauš be atidėjimo ir matykite mus kuogreičiausiai. Pirkimas namo Boston'e dabar reiškia dvigubas pelnas: Vienas, kad pirsite pigiai, Antras, kad Boston'o miestas auga didyn.

Boston'o portas yra naujai ištaisytas ir patogesnis negu New York'o, todėl atvežimas tavoro ir pasažierių auga su kiekviena diena ir už penkių metų Boston'o namai bus dvigubai brangesni, negu yra dabar.

Lietuviai, pirkite namus nuo tokio žmogaus, kuriam \$100,000. yra verta tiek, kiek jums ar mums yra \$1.00 vertas.

Kas pirs namus nuo šio savininko, tam mes gvarantuojame uždarbio po \$10,000. gryno pelno ant žėdno didesnio namo.

Pirkite namus tuojauš, ne del gyvenimo, bet del biznio. Pirkite dabar pigiai, nes už kelių mėnesių parduosite su geru pelnu.

EXTRA!

Jau papirko Ben. Gilman, per musų agenturą 1056-1066 Commonwealth Avenue, Brighton'e, 40 šeimynų naujus namus vertės \$261,200.00.

Jeigu žydelis, budamas pats agentas ir dealeris (perkūpius) pirs per musų agenturą tokius brangių namus, tai reiškia, kad musų agentura yra atsakanti ir pirkimai, kurios mes rekomenduojame žmonėms yra tikrai geri pirkimai.

Kas turite \$1000. ar daugiau, skubinkite užėti ir apžiūrėti tuos visus namus. Kas pirmesnis tas gaus geresnį pirkimą ir parduodamas gaus didesnį pelną.

10,000 kalendorių, su šventėmis dykai visiems, kurie tik užeis į musų agenturą pasiimti.

Visi lietuvių agentai, kurie norėtumėt pagelbėti mums išparduoti tuos namus, gaus užganėdintas išlygas iš musų agenturos. Kreipkitės be atidėjimo pas A. IVAS.

Lithuanian Agency,

ANTANO IVAŠKEVICIAUS OFISAS

361 Broadway,

So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 605.

Lietuviškos Atvirutės

"Sandaros" Knygyne dabar gaunamos sekancios tikrai lietuviškos atvirutes:

KAINA — 2 UŽ 5c., 12 UŽ 25c.

1. Lietuvos Ukinko Grincia,
2. Lietuvos Ukinko Namas,
3. Lietuvos Ukinko Vaizdelis,
4. Vilniaus reginys, žiurint nuo Vilijos,
5. Vilniaus Katedros Bažnyčia,
6. Petro Rimšos "Artojas",
7. Šiaulių miesto rinka,
8. Vasarinis Vilniaus Teatras,
9. Petro Rimšos "Močiutė",
10. Trakų pilies griuvėsiai,
11. Gedimino pilies griuvėsiai,
12. Gedimino kalno vaizdelis,
13. Trakų ežeras ir pilis,
14. Sodžiaus vaizdelis "svečių belaukiant",
15. Šv. Onos Bažnyčia Vilniuje,
16. Dr. V. Kudirka Lietuvos Rašytojas,
17. Lietuvaitės, gražus vaizdelis.

Taipgi sekancios: po 5c., 6 už 25c.:

18. Mikas Petrauskas, liuos meno dailininkas,
 19. Dr. V. Kudirka, Lietuvių rašytojas,
 20. Simanas Daukantas, Lietuvių Istorikas.
- Į kitus miestus pašta mažiau 4 nesuėdiname. Perkūpiam leidžiam gerą nušimtį. Pasikubinkite kol yra. Užsisakant ir pinigus siunčiant, adresuokite:

"SANDARA"

327 E STREET,

BOSTON 27, MASS.